

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
România, America și alte țări străine 10 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

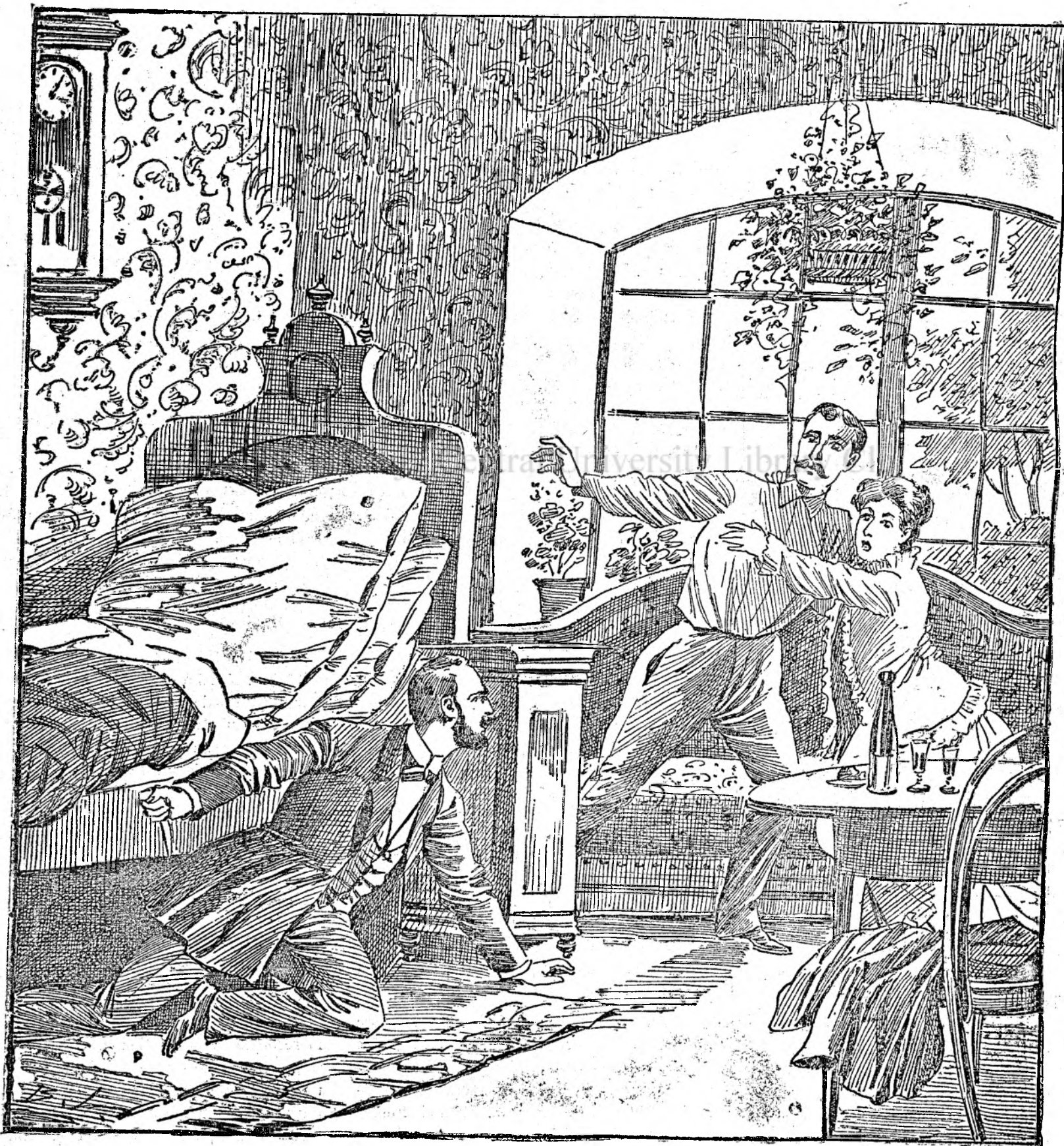
INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-eară 12 bani a treia-eară 10 bani.

Intâmplare familiară sângeroasă.

— Răsunarea bărbatului —

Intâmplarea, ce ne-o înfățișează chipul nostru de azi, s'a petrecut de curând în Covasna (comit. Treiscaune.) Un proprietar de acolo, cu numele Ioan Kelemen, avea bănuială pe nevastă-sa, că are legături neiertate de dragoste. De aceea se se încredințează despre lucru, în 4 Maiu c. a plecat de acasă, zicând soției sale, că are treburi mai multe zile în o comună din vecinătate.

În aceeaș zi însă, cătră seară s'a furișat acasă, fără să-l vază cineva, a deschis ușa odăii de durmit cu o cheie falsă și s'a băgat sub pat. Nu preste mult a sosit acasă și nevasta lui și mai târziu și drăguțul, cu numele Csoma Károly.

Când aceștia trăiau bine la masă fără nici o grijă și se drăgosteau, sări de sub

pat bărbatul înșelat, înarmat cu un pumnal și după o luptă oare-care, împlântă cuțitul de mai multe-ori în drăguțul femeii, așa, că acesta în curând muri. Kelemen apoi fu prins de gendarmi.

Chipul nostru ne arată momentul, când bărbatul ieși din acunzișul său.

Cuvinte arhieresti.

Cuvântările arhierilor, prin cari au fost deschise sinoadele din anul acesta ale bisericii noastre ortodoxe, cuprind ca de obicei adevăruri și multe povețe și sfaturi de urmat; ele sunt adresate nu numai deputaților întruniți în sinoade, ci prin ei tuturor credincioșilor bisericii.

De aceea e bine ca ele să fie citite de fiecare credincios și sfaturile din ele să fie urmate.

Eată pentru ce dând în nrul trecut vorbirea I P. S. Sale a Metropolitului Mețianu, prin care a deschis sinodul arhidieceșan, vom da pe rând, cel puțin în extras, cuvântările de deschidere și ale celorlalți doi arhierii.

Vorbirea P. S. Sale Popea.

Episcopul dieceșei Caransabeșului P. S. Sa *Nicolae Popea*, salutând pe deputați și accentuând însemnătatea organizației bisericii noastre ortodoxe din patrie, continuă astfel:

Domnilor deputați! Ca unul, care însu-mi am fost insuficient pentru viața constituțională și am lucrat după puterile mele pentru introducerea acestei vieți constituționale bisericești, sunt convins și acum, că viața bisericească constituțională numai folositoare poate să ne fie, dacă vom avea înțelepciunea recerută, ca să nu deviem dela ținta cea adevărată a lucrărilor noastre, care nu poate se fie alta, decât interesul general, binele comun; dacă vom avea înțelepciunea și puterea sufletească, ca să nu ne lăsăm abătuți prin veleități persoanele, prin discordii, prin interese particulare. Și eu sunt convins, dlor deputați că fiecare dintre D-voastră, când a luat asuprași misiunea onorifică de reprezentant al clerului și poporului în Sinodul nostru eparhial și când s'a prezentat aici, pentru a lua parte la lucrările sinodale, este insuficient de dorul de a lucra, de a concurge cu sfatul și înțelepciunea sa numai pentru promovarea binelui comun, pentru promovarea intereselor generale ale bisericii noastre eparhiale în special și a bisericii noastre naționale în general.

Sunt multe de lucrat, sunt multe de perfecționat, sunt multe de dezvoltat în cadrul organizației noastre bisericești, dară, domnilor deputați, în nizuința noastră de a perfecționa cele neperfecte, în nizuința noastră de a dezvolta cele ce sunt de dezvoltat, să nu precipităm, se nu lăsăm din vedere mersul prevăzător și sigur, să nu ne lăsăm răpiți de dorul nostru de a ajunge de odată și fără trecere la ținta, la care nizuim, pentru-că în afacerile vitale ale bisericii ori-ce precipitare, ori-ce săritură forțată poate aduce numai pagube. Să nu lăsăm deci din vedere precauțiunea obligată, mijloacele de cari dispunem, pe cari le putem numi încă modeste, căci mai ușor se ajunge la țintă, dacă vom fi conduși de principiul »mereu tot înainte«, fără nici o săritură directă, căci după cum se zice mai curând ajungi la țintă, dacă în calea ta încunjuri obstacolele ce îți stau înainte, decât că fără considerare la aceste obstacole voești să treci peste ele. Și este stiut domnilor deputați că mai mult s'ajunge cu prudență și precauțiune.

Din însași împrejurarea, că biserica noastră națională se bucură de organizațiunea ei frumoasă, rezultă, că se află mulți cari nu ved cu ochi buni această organizațiune. Timpurile sunt critice, neajunsurile sunt multe și astfel ușor putem fi espuși la tentațiuni, la cercări, cari pot să ne aducă pedeci pentru înaintarea noastră cea adevărată; pot să producă lupte, pe cari noi nu le putem dori, ci să fie înconjurate. De aceea este de neapărată trebuință, ca noi respectând organizațiunea noastră bisericească eluptată de înaintașii nostri, în activitatea noastră să o păzim cu sfințenie, ca astfel să se poată vedea alipirea noastră neștrămutată față de această organizațiune și în consecvență să ne respectăm drepturile și datorințele, ce în cadrul acestei organizațiuni compet și respective incumb unuia sau altuia.

Domniile Voastre în decursul lucrărilor Sinodului veți avea ocașiunea a cunoaște atât mersul afacerilor noastre eparhiale, cât și unele chestiuni

generale de caracter ingrijitor și de aceea asupra acestora nu este de lipsă, ca să mă mai extind acum în detail.

Aflu numai de lipsă, că semnalând unele simptoame bolnăvicioasă, ce se ivesc pe alocurea, deși sporadic, între credincioșii nostri, — înțeleg mișcările sociale cu caracte ostil bisericii și instituțiilor ei, precum și organizațiilor sociale de astăzi, — să-mi exprim speranța, că acestea vor trece fără să aducă daună sufletească poporului nostru în urma simțului religios și moral al acestuia, simțului de jertfire pentru instituțiile noastre bisericești, cari simțeminte nobile se vor păstra și mai încolo în poporul nostru, în urma zelului și activității conducătorilor lui firești. În această privință așteptăm rezultate favorabile și dela înființându biserica de lângă Vășiova, în așa numita vale Godinova, care are menițiunea a se dezvolta în mănăstire.

Simțul religios și moral al poporului, întărit la sinul bisericii noastre ortodoxe strămoșești, a asigurat existența de până astăzi a poporului nostru și tot acest simț religios și moral, nutrit la sinul bisericii noastre ortodoxe strămoșești, va asigura poporului nostru existența sa și pentru viitor.

*

După aceste frumoase cuvinte P. S Sa declară de deschisă sesiunea sinodală.

Zi istorică. Marți în 3 Maiu v. (16 Maiu n.) s'au împlinit 57 de ani de la ținerea vestitei adunări de la Blaj la 1848 prin care s'a pus bază înaintării noastre, cu deosebire pe teren cultural, economic etc. și în care părinții și moșii nostri au proclamat libertatea, egalitatea și frățietatea între popoarele patriei noastre. Fie-le sfântă amintirea!

Iubileul lui Goluchovski. Marți; în 16 l. c. s'au împlinit 10 ani, de când ministrul nostru de externe, Goluchovski și-a ocupat postul său. În acest timp el a contribuit mult la întărirea alianței întreite dintre Austro-Ungaria, Germania și Italia și lasuștinerea păcii în Europa.

FOITA.

Petre Cercel.

— Novela. —

De Carmen Sylva.

Toată lumea cântă și povestește despre Mihaiu Viteazul, eroul cel mare, despre învingătorul dela Călugăreni, înaintea căruia căzură înspăimântați ucigașii, de strașnică ce-i era privirea. Dar' lângă dânsul apare o figură cavalerescă drăgălașă din întunerecul trecutului românesc, despre care nu cântă nimeni: este fratele lui mai mare, Petru, numit Petre Cercel, fiind-că purta un cercel în ureche. Tătâne-so Petrașcu cel Bun, un părinte gingaș îi dăduse acest cercel drept talisman, care să-l scutească de primejdii. Dar' între încurcăturile din orient nu era talisman de putere și influință destul de mare. La anul 1558 își închise ochii Petrașcu cel Bun pentru totdeauna și moștenirea dificilă a coroanei sale i-o lasă fiului său maibătrân, lui Petru acesta. Om

de înaltă cultură și mare inteligență, Petre vorbiă două-spre-zece limbi, tăceă versuri în limba italiană și eră diplomat iscusit. El își propusese să-și caute razim în apus, încotro îl atrăgea direcția întreagă a spiritului său, și bazându-se cu drept cuvânt pe farmecul prezenței sale personale, pentru de-a afla scut și razim aci.

La anul 1579 porni la drum înspre Franca, unde domniă pe atunci Enric al III-lea, ear' Catarina de Medici purtă sceptrul preste sceptru. Dânsa și află îndată o deosebită plăcere la vederea orientalului frumos cu ochii întocași și limba netedă, cu care o agrăia în limba ei maternă și-i expunea în cuvinte alese și mișcătoare poziția sa. Ea îl tractă ca pe un oaspe de valoare, îl invită la Blois și Chenonceaux, precum și la Louvre, unde deveni în scurtă vreme un centru strălucit, în jurul căruia se învîrtia spirit și frumseță. Totodată însă făcu cunoștiință și cu corupția rafinată dela curte, pe care o menagiă Catarina pentru scopurile sale. Ea se impresurase cu o ceată întreagă dintre cele

mai frumoase fete ale Franciei, dar' nu după cum eră în vremurile vechi de a le crește în lucrurile și virtuțile femești, ci tocmai întors, pentru ca să servească de mislic la prinderea de diplomați.

Petre eră poet și abunăsămă îi va fi amețit capul în mijlocul acelei străluciri și frumsețe. Naturelul lui genial află destulă mulțumire în floarea artelor, între acei viteji în răsboaie ca Guise, Conde, Henri de Navarre, între scriitori ca Ton, Montaigne, Brantôme. Vedem că era în strinsă prietinie cu iurispudentul și poetul italian Pugiella, cu care a corespondat neîncetat și prin care ni-s'au păstrat câteva poezii de-ale principelui. Aceste ne arată o serioșitate mare și o pietate adâncă, din ce se poate vedea, că pe trecerea lui la curtea din Franca nu l-a abătut de loc dela înalta lui chiamare. De aceea a mers și în Anglia, unde a fost primit foarte prevenitor și curtuos din partea reginei pline de spirit Elisabeta. El îi expuse în cuvinte ușoare, cât de greșit ar fi, dacă occidentul ar da pradă barbariei și neculturei aceste țări.

Diu prilejul acesta Golubovski a fost felicitat de deregătorii ministerului de externe și de mulți bărbați de stat de la noi și din streinătate.

DIN LUME.

De o săptămână încoace s'au petrecut puține lucruri de însemnătate mai deosebită în lumea mare.

În războiul dintre Rusia și Japonia nu e nici o schimbare, lupte nu s'au dat, dar s'a iscat de nou agitație în Japonia contra Franței, pentru că flota rusă a petrecut de nou timp mai mult în porturi franceze.

În Creta neliniștea e tot mai mare; s'au întâmplat și unele omoruri politice și demonstrații; în Macedonia nu încetează răscoala bandelor, dar nici nu a luat întindere mai mare, ear' în Rusia asemenea s'au întâmplat unele răscoale nouă de țărani, precum în guvernământul Poltava etc. și arestările continuă.

Ceva nou ce s'a ivit este conflictul între România și Turcia.

Conflict între România și Turcia.

Între România și Turcia s'a iscat un conflict din cauză, că valiul (ocârmuitorul) din Ianina, pașa Ozman un dușman al Românilor macedoneni a luat prinși pe doi inspectori școlari, numiți de guvernul României pentru școlile române și recunoscuți de guvernul turcesc. Consulul român a protestat, dar înzadar.

Guvernul român pretinde acum mutarea valiului Ozman din Ianina, apoi cerere de scuză și recunoașterea Românilor macedoneni ca popor.

Ambasadorii din Constantinopol spriginesc pretensiunile României. Pertractările sînt în curgere.

Rusia, Japonia, și Franția.

Foaia rusească »Novoie Vramia« e informată, că Japoneseii adună putere armată mare față de aripa dreaptă a oastei rusești. Dela lupta din jurul Mukdenului Japoneseii și-au sporit oastea cu 88 mii de oameni și 86 de tunuri.

Pe mare tot nu se știe hotărît unde se află cele două flote dușmănoase. Japoneseii au aflat, că Roșdenstvenski cu flota sa a petrecut earăș preste timpul ertat în apele și porturile franceze din Indo-China, ceea-ce a produs mare agitație în Japonia împotriva Franței. Guvernul Franței însă neagă aceasta.

Alsația-Lorena.

Alsația-Lorena sunt provinciile, cari au fost rupte de la Franția, după războiul din 1870 și alăturate Germaniei. Acum mai mulți

cari dispun de elementele civilizațiunii. El însuși stătea cu un model strălucit de înaltă cultură înaintea ei și a fost silit să-i admire agerimea minții, cu care cuprindea partea practică a cestiunii, convingându-se, că pentru comerțul englez este un teren deschis acolo și că se poate face mult în interesul țării sale. Junele principe observă adânc și făcea asemănări între cele două țemei, cari conduceau alacerile de stat în ambele țări, între Italiană intrigantă, care părea că-și permite ori-ce mijloace, și între Engleza rece cu puterea și energia ei prevăzătoare. A bună seamă că-i era mai simpatic cercul artistic, ce încunjură pe fca de Medici și pretăcea serile dela curtea ei într'o pirotehnie adevărată de fulgere de idei. Stăsierea dintre partidele ambelor țări, îl mulțumea într'un chip mare-care, Linște și pace nu prea era atunci nicăiri, și apoi nu este ceva mai scandalos pentru desvoltarea unei țări decât liniștea și pacea.

(Din Drapelul.)

deputați au cerut de la parlamentul german, ca Alsația-Lorena să fie declarate de stat federativ, ca celelalte țări nemțești și domniitorul lui să fie împăratul Germaniei.

Dela sinoade.

— Estras din rapoartele consistoriale. —

Continuăm azi cu estrasul din raportul consistorului arhidiecezan către sinod despre scoale.

Consistorul în raport arată pașii, ce s'au făcut față de intenționata schimbarea articolului de lege XXXVIII: 1868 și XXVI: 18903 (proiectul lui Berzeviczy.) S'a convocat adecă consistoriul metropolitan în sesiune extraordinară și în urma concluzului aceluia, episcopatul bisericii noastre s'a prezentat atât la domnul ministru cât și la domnul ministru-președinte, cărora le-a descoperit gravaminele bisericii față cu noul proiect de lege, apoi arhiepiscopul și metropolitul a luat parte în ancheta convocată de domnul ministru, în care s'a precizat ținuta bisericii și în fine prin memorandumul cunoscut, subscris de episcopatul bisericii noastre s'a precizat punctul de vedere al bisericii, față cu dl ministru de culte și instrucțiune publică.

După ce se arată aceste, se trece la starea învățământului.

a) Gimnaziul superior din Brașov.

În anul școlar 1903/4 au funcționat la acest gimnaziu 12 profesori și s'au înmatriculat cu totul 315 elevi, dintre cari la finea anului au rămas 300 elevi.

Între elevii ordinari examinați după confesiune: gr.-or. au fost 274; gr.-cat. 14 și de legea mozaică 1.

După naționalitate: 288 români și 1 evreu.

Examenul oral de maturitate pe anul 1903/4 s'a ținut în 11 și 12 Iunie v. 1904, S'au admis la examenul oral 19 abiturienți, dintre cari din câte un obiect au fost respinși pe Septemvrie 2, iar 1 s'a retras din cauză de morb.

b) Școala reală inferioară din Brașov.

La această școală au funcționat 5 profesori ordinari definitivi și 1 catehet suplent. Elevi înmatriculați au fost 84.

Elevii ordinari examinați după confesiune au fost gr.-or.: 73; gr.-cat.: 6 și de legea mozaică: 2. După naționalitate 79 români și 2 evrei.

c) Gimnaziul inferior din Brad.

La acest institut au funcționat 6 profesori ordinari definitivi împreună cu directorul gimnazial. Elevi înmatriculați au fost cu totul 110. După confesiune: 104 gr.-or. 5 gr.-cat. și 1 rom.-cat. După naționalitate: 109 români și 1 german.

2. Școala comercială superioară din Brașov.

În cursul anului 1903/4 au funcționat la această școală 11 profesori, dintre care însă numai 4 ordinari definitivi, 1 provizor și ceilalți împrumutați dela gimnaziu și școala reală, propunând studii ordinare și extraordinare.

S'au înmatriculat cu totul 83 elevi, toți ordinari.

După confesiune au fost: 68 gr.-or. 12 gr.-cat. și 3 ev. lut. După naționalitate: 80 români și 3 germani.

Examenul de maturitate verbal ordinar s'a ținut la 14, 15 și 16 Iunie v. 1904, prezentându-se 23 de candidați.

3. Secțiunea pedagogică a seminarului arhidiecezan »Andreian«.

În secțiunea pedagogică au funcționat cu totul 8 profesori și s'au înmatriculat 135 elevi.

Mai mulți alevi cercetează din protopresbiteratele: Făgăraș 16, Orăștie 12, Săliște 10, Zarad 9. Câte 1 elev cercetează din protopresbiteratele: Abrud, Bistrța, Dej, Dobra, Murăș Oșorheiu, Solnoc și Turda. Nici un elev din protopresbiteratele: Hunedoara, Reghin și Târnava.

4. Scoalele populare.

a) Copii de școală.

Obligați a frecuent școala în anul 1903/4 au fost: Dela 6—12 ani: băieți 40,105 fete 36.103 Suma 76.208 Dela 13—15 ani: băieți 15,942, fete 15,131 Suma 31,073.

În total 107.281 Din aceștia au cercetat școala în semestrul I: 70.565 în semestrul II. 67.575.

Adaugând la numărul acesta și numărul copiilor, cari au cercetat școale de altă confesiune, de stat și comunale cu 12.714, numărul tuturor elevilor din anul școlar 1903/4 a fost 81.784. Față de anul trecut se arată un spor de 2.574.

b) Edificii, și grădini școlare.

Edificii școlare proprii au avut 715 comune bisericesti, închiriate 87, cu totul 802. Dintre aceste sunt arătate ca corăspunzătoare 596, necorăspunzătoare 206. O precauțiune de frunte a Consistoriului arhidiecezan a fost înpintenarea credincioșilor noștri la zidirea de edificii școlare corăspunzătoare prescrierilor legii.

Grădini școlare sunt arătate 545, dintre aceste cultivate 377 și necultivate 168.

c) Salariile învățătoarești.

Salariile învățătoarești în anul școlar 1903/4 s'au urcat la suma de cor. 593.228 cor. 76 b. cele mai multe date din mijloace proprii bisericesti și din repartiție de la popor.

d) Numărul școlaelor și învățătorii.

În anul școlar 1903/4 au susținut școale proprii 669 matre și 40 filii, laolaltă 709. Au susținut școală comună cu gr.-cat. având caracter confesional gr.-or. 74 matre și 1 filia.

În anul școlar 1903/4 au funcționat cu totul 948 învățători; dintre aceștia 590 definitivi, 210 provizori și 148 tolerați. Față de anul trecut la învățătorii definitivi se arată o creștere de 91. La cei provizori o decreștere de 61 și numărul celor tolerați s'a redus la 148.

Conferențele învățătoarești.

În conformitate cu dispozițiile § lui 130 din statul organic, conferențele învățătoarești din anul 1904 au fost convocate și s'au ținut în zilele: 23, 24 și 25 Aprilie v. sub conducerea comisarilor designați anume spre acest scop.

La aceste conferențe dintre 948 învățători obligați a participa la conferențe au fost prezenți 779; Învățătorii dovedesc an de an un interes tot mai mare față de conferențele învățătoarești.

S'au ținut cu totul 68 ședințe în cari afară de temele date din partea Consistorului, s'au tractat 85 lecțiuni practice din diferitele obiecte de învățământ, apoi 46 disertațiuni de cuprins pedagogic, didactic și administrativ.

IX. Foata Pedagogică.

Pentru reeditarea »Foaii Pedagogice« în sensul concluzului sinodal nr. 70 din 1904 Consistorul arhiepiscopial în diferite rânduri a încercat executarea numitului conclus. Tot de atâtea ori însă a trebuit să abstea, din motivul, că n'a putut conveni asupra unei persoane, din toate punctele de vedere corespunzătoare, căreia să-i fi încredințat redactarea și editarea foaii. Chestiunea se ține în evidență și la timpul potrivit »Foata Pedagogică« se va reedita.

Producțiuni în Hășdate.

Hășdate e comună curat românească în comit. Turda-Arieș și are în frunte un bun și harnic păstor sufletesc, pe dl Basiliu Fărcașiu, apoi mai are și un harnic învățător cu numele Liciniu Ciugudean, cari amândoi cu tragere de inimă față de popor și-au dat toată silința de a îndemna poporul totdeauna la fapte bune și frumoase.

În aceasta comună s'a dat în 1 Maiu a. c. (adecă a doua zi de Paști) cu tinerimea o producțiune declamatorică, care a fost condusă de zelosul și harnicul învățătoriu Liciniu Ciugudean.

Programul producțiunii a fost următorul: La ridicarea cortinei tinerimea în ordine frumoasă cânta în chor: »Christos a înviat« după aceea a urmat piesa teatrală »Scăpați prin foc« de Dl Ioachim Pop inv. »O! Mariță« poezie cântată de Iacob Bodea, și Nastasie Bența, cari amândoi au pus publicul în uimire cu vocile lor cele melodioase. »Pecate« teatru de Dl Ioachim Pop, inv. În piesa aceasta s'a distins cu rolele Victor Fărcașiu, care a făcut mult haz publicului, aparând pe bină ca Jidan și cerând bucate dela lelea Ileana pentru beutură. A urmat între altele apoi un punct plin de învățături: »Despre lene, beție și lux«, dialog predat de Ioan Fărcașiu și Victor Fărcașiu, care dialog a fost foarte potrivit și la loc în care să combat celea trei păcate.

»Un botez cortorcesc« poezie declamată de Ioan Fărcașiu.

»Patronul țiganului« poezie declamată de Victor Fărcașiu. »Năsturel Globurescu« dialog predat de trei elevi ai școlii. Era interesant să vezi cum trei băieți se prind la vorbă, doi care cercetau școala regulat, ear' al treilea nici habar nu avea de școală. În urmă după o convorbire despre învățatură și convingerea împrumutată, fac cei dintâi din al treilea chiar de vară cel mai diligent școlar. »Ciobanul și paștile«, poezie decl. de Victor Fărcașiu. La urmă s'a cântat de cor »Mulți ani«. Cu acestea programul s'a stîrșit și ca de încheiere dl părinte Basiliu Fărcașiu rostește o cuvântare, prin care arată însemnătatea producțiunii școlare și în numele întregului popor mulțumește străduitorului învățător Liciniu Ciugudean. După aceea a urmat joc până dimineața la 6 ore, când apoi cu toții ne-am depărtat mulțumiți de producțiunea școlară bine reușită.

Un participant.

Teatru român în Sibiiu.

Dl Bârsan earăși a procurat publicului român din Sibiiu două sări plăcute, dând reprezentanții teatrale Sâmbătă și Duminecă (13 și 14 Maiu) seara.

Sâmbătă seara s'a dat următoarele piese: »Jean Marie« și »Necinstiții«, prima piesă într'un act, ear' a doua în trei acte. În »Jean Marie«, dl Bârsanu a jucat pe tinărul mărinar și pe bătrânul, pe soțul femeii, care zi de zi se uită preste marea spumegătoare și între lacrimi fierbinți deplângea pe iubitul ei, pe Jean Marie, ce după lungi patru ani șosește în sfârșit acasă și găsește pe iubita lui măritată, care însă trăește în amintirea lui. Admirabil a predat dl Bârsanu pe tinărul matelot, lupta lui internă, șovăirea, ear' la urmă sdorbit plecarea lui, earăș pe marea vastă, între străini.

A doua piesă ne represintă viața de oraș italiană, lumea unor oficiali de bancă, tipuri curioase din o lume, care e însă străină nouă. Rolul principal îl avu dl Bârsanu, bărbatul naiv, care crede, că el susține familia lui și în optimismul lui nu vede abisul, ce-i rânjește după moartea lui Pepino. Piesa aceasta mai bine ar fi titulată: Nu judecați pe altul, ca să nu fiți voi înșivă judecați, căci dreptatea aceasta se răsbună grozav pe nefericitul bărbat, al cărui rol dl Bârsanu l'a jucat cu precisiunea lui obicinuită.

A doua seară s'a reprezentat piesa: »Lăutarul din Cremona« și »Trei pălării de dame«. Dureros ne atinge soarta lui Filippo, a geniului musical, care totul jertfește, el ce însuși e o jertă a capriciilor naturii: Rolul acesta atât de greu, îndeplinit cu succes și aplause nesfârșite a fost premiul meritat al dlui Bârsanu. Cu atât mai veselă a fost piesa următoare: »Trei pălării de dame«, în care se represintă o viață comică plină de humor. De o parte Oteleanu, de altă parte Tololoi, Ghiulea, apoi juristul, toți aceștia împreună cu d-rele (mai cu seamă Tarșița) sînt tipuri nedescritibil de comice. Mult rîs a produs și Iuliska, cu jocul ei natural și naiv, spicuit cu vorbe curioase. Hohote de rîs a produs Tololoi, desperatul, juristul stângaciu și Oteleanu, a cărui jalușie dă ansă la scenele aceste adevărat comice.

Amândouă serile au succes pe deplin, mulțumită dlui Bârsan și concursului binevoitor al unor d-ne, d-șoare și domni, cari au binevoit să iee parte la reprezentațiile aceste. Au trecut poate prea repede acestea două seri plăcute, care în mulți, în cea mai mare parte a publicului a deșteptat dorința să se mai dea reprezentanții de aceste, să mai auzi vorbă, muzică și entusiasm român.

Glg.

Serate de-ale meseriașilor români.

(Urmare și fine).

După cuvântare, a dlui pres. notarul Stefan Duca cetește protocoalele ședințelor administrative, din cari am aflat pe lângă alte afaceri de interes general meserieșesc, cum nenumărate persoane din diferite localități, petrecând în Sibiiu, țin să cerceteze Reuniunea și să încurajeze pe cărmacii ei în lucrările lor, închinat binelui obștesc.

Programul bogat și variat al seara propriu zise a fost următorul: Dl Ioan Preda, sodal lăcătuș, pășind

pentru prima-ora podiul, a plăcut în predarea monologului »I. Popescu« de Montaurian; Elenuța Șut, ne-a redat cu pătrundere poezia »Trei doamne și toți trei« de Coșbuc; măestrul zugrav dl Ioan Stanciu, ne-a cântat un frumos solo, ear' după d-sa, dl Demetriu Axente, culeg. de litere, s'a întrecut pe sine însuși cu »Fulger« de Coșbuc; învățacelul lăcătuș George V. Popilian, în stăpânirea unui limbajiu frumos și cu o pronunță, ce ar putea face cinste și celui mai diligent răsfoitor de cărți, ne a predat bine poezia »De când sînt străin«, compusă de sodalul lăcătuș dl Ioan Preda (ambii lucrează în atelierul dlui Purece). Dl Laurențiu Boldor, sodal măsar, a fost la înălțimea chiemării predând cu multă simțire și pricepere poezia »Ideal« de Coșbuc. Calfa de prăvălie dl Marian Murășan, înrolat și d-sa în șirurile membrilor Reuniunii noastre, ne-a recitat cu mult patos pe »Nebunul« de Coșbuc. Mult haz a produs C. H. cu »Țiganul la vînat« de Speranță. După încă o cântare a dlui Stanciu și Elenuța Șut ne-a redat frumos și cu pătrundere poezia »Mama« de Coșbuc.

Oaspele nostru iubit, dl Zacharie Bârsanu, mulțumit cu prestațiunile debutanților noștri, a ținut să ne redea în mod cu adevărat artistic poezia »Mama«, ascultată cu pietate de cei prezenți. Dl Bârsanu, cedând aplauselor nesfârșite ne-a mai delectat cu 2 poezii. Apreciările, ce i-să fac artistului nostru Bârsanu, ne dispensează dela ori-ce comentariu. Faptul petrecerii d-sale în mijlocul meseriașilor noștri va rămănea neuitat de cei prezenți. Eșit din popor, este frumos, că dl Bârsanu nu-și uită de poporul atât de însetat după cultură. Dl Tordășianu a mulțumit în cuvinte calde dlui Bârsanu pentru aceasta distincție.

Terminat programul, între prezenți s'au sortat 10 cărțițele și mai multe ilustrate.

»Murășanul«.

Producțiuni și petreceri.

In Uloara.

Sodalii români din Murăș-Uioara au aranjat o producțiune declamatorică-teatrală Luni 1 Maiu st. n. (a doua zi de Paști) în sala hotelului »Grof Teleki«. Programa a fost următoarea: S'a declamat: La oglindă poezie de G. Coșbuc, decl. de D-șoara Elena Vlad »Potcoava Țiganului«, anecdotă de T. Speranță, decl. de Dl Iosif Vlad.

S'a jucat piesa »Grănițerul«, dramă populară în două acte. Tinerii diletanți s'au produs foarte bine mai ales d-șoarele fiind, viu aplaudați. Venitul curat a fost 106 coroane! Suprasolviri au dat: Dr. Sabastian Radu, protopop 60 banii; Spectabilul domnu, Teodor Lerch, ingineriu la fabrica de Sodă au solvit 80 bani; Dl Ionasz Izidor 50 bani; domnul Kastaletto Hugo 40 bani; Dl George Arieșan 20 bani.

In Hașag.

În Hașag s'a ținut a treia zi de Paști o producție și petrecere populară bine succesă. Neavînd loc în nrul de azi, raportul detaiaș ce ne-a sosit, îl vom da în nrul viitor.

PARTEA ECONOMICĂ.

Ogorul.

În timpurile mai vechi, când pământul nu era locuit de atâta oameni, ca acum, moșiile nu erau împărțite, ci fiecare locuitor folosea din pământul comun — acolo, pe unde îi convenea mai bine. Atunci se practica mai cu seamă sistemul pastoral, mutându-se adecă locuitorii dimpreună cu turmele lor de vite, dintr'un loc într'altul, după-cum mai fac până astăzi unele triburi călătoare din Asia și Africa.

Cu timpul, înmulțindu-se în continu numărul locuitorilor, aceștia nu și-au mai putut împăca trebuințele lor zilnic din sistemul pastoral, ci au fost siliți a se așeza stătornic într'un loc și a adopta pe lângă sistemul pastoral încă și sistemul pentru cultura bucatelor.

În modul acesta s'au împărțit câmpurile în două părți: unul pentru pășunatul vitelor, ear' al doilea pentru cultura bucatelor și facerea nutrețului de lipsă pentru vite preste iarnă. Mai târziu și sistemul acesta a trebuit schimbat și înlocuit cu acela de trei câmpuri, dintre cari unul se cultiva cu sămănături de toamnă, al doilea cu de cele de primăvară, ear' al treilea se lăsa de ogor și pentru pășunatul vitelor.

Sistemul acesta de trei câmpuri se practică și pe la noi, mai în toate comunele acelea, pe unde încă nu s'a introdus comasarea. Pe unde însă s'a introdus deja și comasarea, cade și sistemul celor trei câmpuri și al ogorului, folosindu-se în fiecare an întreg pământul supus cultivei și schimbându-se numai sămănăturile de pe el.

— Sub ogor se înțelege o parte a câmpului, care se ară în decursul verii de câte două — trei-ori, pregătindu-se astfel, ca să se poată face sămănăturile de toamnă în acela. De regulă, ogor se numește prima arătură, care pentru sămănăturile de toamnă se

face în decursul verii și anume atunci, până când ierburile și buruienile nu au ajuns, ca să și împrăștie sămînțele, cari fiind coapte, ar pute răsa și în anul următor prin sămînăturile cultivate.

Intors se numește a doua arătură, care se face ogor. Intorsul trebuie să se facă totdeauna atunci, când ogorul este pe deplin copt, ceea-ce se poate vedea de acolo, că brazdele încep a se crepa și risipi ca varul.

Sămînțatul se face atunci, când pământul prin ogor și întors într'atâta s'a îmbunătățit și pregătit, încât sămînțele sămînțate acolo, pot se afla toate recerînțele de încolțire, creștere și vegetare.

Ogorul este de mare însemnătate pentru agricultură, de oare-ce prin arăturile dese, prin călcarea brazdelor de cătră vitele, cari pășunează pe acela, apoi prin împrăștierea balegilor acelora pe ogoare, se îmbunătățește mai bine pământul, ca fiind tot în apărat, după cum e în câmpurile comasate, așa sămînăturile de toamnă se fac de regulă mai bune în ogoare, ca în câmpurile comasate.

La facerea ogorului lucrul de căpetenie este acela, ca pământul să se are cât mai bine și mai afund. Bine se ară atunci pământul la ogor, când brazdele se așează deopotrivă una pe alta, și mai mult pieziș, decât orizontal, așa că aerul, căldura și umezala să le poată străbate mai cu înlesnire, ear' afund se ară atunci, când afunzimea brazdelor trece preste 20 cm. sau două laturi de palmă.

Ogorul trebuie să se facă mai afund și pentru aceea, ca pătura roditoare a pământului să nu se prea sleiască prin desele recolte sau culesuri. Dacă ogorul se face tot numai la suprafață, pătura roditoare rămâne foarte subțire, din care cauză sămînăturile cultivate nu au pătură destul de groasă, din care se se poată nutri, și astfel, cu deosebire pe timpul secetelor mai îndelungate, sufer în lipsa umezelii, în unele mai și pier.

Dacă însă ogorul se face mai afund, atunci sămînăturile au o pătură mai groasă de pământ, din care se se poată

nutri. Acelea apoi de regulă nu pătinesc nici de seceta prea îndelungată, nici de umezala prea multă, de oarece când e secetă îndelungată, rădăcinile își pot suge și de mai afund umezala de lipsă, ear' când sânt ploii mai îndelungate, apa de prisos se poate scurge mai curând prin pământ în jos.

La ogor nu trebuie arat tot pământul deopotrivă de afund. Astfel pământul năsipos și văros nu trebuie arat așa de afund, ca cel lutos și humos. Acestea două feluri de pământ fiind mai îndesate, trebuie arate de ogor mai afund, ca adecă să se poată descompune în decursul verii. Arăturile mai afunde de ogor, nu trebuie făcute dintr'odată, ci treptat, pentru-că dacă s'ar scoate dintr'odată prea mult pământ neroditor din pătura cea moartă la suprafață, acela ar putea se devină încâtva chiar și stricăcios pentru cultura tinerelor plante. Dacă însă pământul e prea gras, atunci nu strică, ca să se scoată la ogor și o pătură ceva mai groasă din pătura cea moartă, ca astfel amestecându-se cu pământul cel gras, se nu lase holdele se cadă.

În economiile mai mari, pe lângă plugul ordinar, se mai folosește un fel de plug scurmător, în forma mașinilor de săpat, cu care se scurmă pământul pe sub brazdele arate așa, ca se nu poată rămânea nici un petec de pământ neogorit sau nearat. Afară de acesta se mai întrebuințează încă și așa numitul plug de rigolat, cu două brazde, dintre care una poate se meargă până la 40 cm. de afund prin pământ în jos. Plugul acesta de rigolat se întrebuințează mai cu seamă la ogoarele de toamnă.

În câmpurile comasate încă se întrebuințează ogorul, dar nu ogorul întreg, ca în cele trei câmpuri, ci așa, numitul ogor de jumătate, cari se cultiva primăvara cu mazăriche și când aceasta e în deplină floare, atunci se cosește și locul se ogorește îndată așa că apoi până pe toamnă se poate coace destul, încât se poate sămîna cu o sămînătură de toamnă.

Prin schimbarea sămînăturilor pământul încă se îmbunătățește, de oare-ce

VESELIA.

Buzatul la biserică.

Doi prietini, unul însă,
Cepeleag și tătăit,
Ear' altul un surd ca surzii
Și buzat de prăpădit
La biserică mersese,
La Paști ori chiar și în post.
Unde cred, și d-voastră
I-ați văzut de veți fi fost.
Ear' acolo ce să facă?
Cel buzat căta pe sus
Căci o muscă drept pe nasul
Unei sfinte s'a fost pus;
Iar cel'alt gândea la cărcimă;
Ori gândea că nu dormise,
Căci un cărd de mătă în podu-i
Toată noaptea miorlăise.
Ceilalți oameni ear' ca lumea,
Unul face cruci, să închină;

Altul cască; altul doarme
Și mai multe de-al de-aceste
Sufletești și tainici fapte,
Ca într'un loc sfințit ce este.
Fiecare își caută treabă,
Trierând mereu cu gândul
Și cu ochii de-a măruntul
— „Cela e cu straie nouă,
„Ear' cioboata îi cârpită.
„Ceea-i mândră, ceea-i slută;
„Iasta e sulemenită.
„Celalalt a spus o vorbă
„La urechia nu știu cui,
„De-aș eși de-aicia, lasă,
„Am să-i spui nevastei lui.
„Asta-i Gheorghe. Cela-i Toader.
„Iasta-i mama lui cutare.
„Dar' acel cu zechea lungă
„Nu-i de aicea mi-se pare
„Cine fi-va? Cum? De unde?
„De departe? Din ce sat?
Și ce caută el aicea?
„Oare fi-va însurat?“

Cam așa făcând cu toții.
Mai în urmă s'a 'ntemplat
C'un Vasile ori Tănase
Pe buzat ochindu-l bine:
Dar' precum și el oleacă
De 'ntemplare surd era,
Îi părù pe închipuite,
Că buzatul fluera.
— „Hei, ce fluier, nene? Ii zice'
„Ești în codru? ori la porci?
„N'auzi bre? Te faci că nu ști?
„Te faci surd și nici te'ntorci!
„Hei, n'auzi? He-hei, ureche!
El tot strigă, ear' buzatul,
Fiind surd precum am spus,
Nici gândea ca să-i răspundă
Ci privea mereu pe sus.
Și-i răspunse cepeleagul
Cum vorbea el tătălat:
— „Lalala tă-l, te-l mai tudui,
„Cata-i el de feliu buzat!“
Lui Tănase-i pare însă,
C'ar fi spus că e bogat,

unele sug dintr'un fel de materii nutritoare mai mult, altele mai puțin și astfel se ajută împrumutat unele cu altele.

Partizanii ogorului și ai sistemului celor trei câmpuri susțin, că pământul trebuie lăsat un an în ogor, ca să se mai dreagă și odihnească. Dar' s'a constatat, că pământul nu odichnește niciodată, fiindcă înrîurințele atmosferice și anume: aerul, căldura și umezala silesc neîntrerupt sărurile și celalalte leșii nutritoare din pământ ca să se topească și nimicească, ori este acela cultivat, ori că este lăsat în ogor și dat pradă ierburilor și buruienilor neroditoare. De aceea încă și cei vechi cunosteau principiul economic: »că schimbând sămănăturile de pe un pământ arător, acesta tot așa se odichnește, ca și când ar fi lăsat în ogor.«

Pe besa acestora, zicem și noi economilor nostri de astăzi: mai puțin ogor și mai multe sămănături, între cari se nu lipsească nici plantele de nutreț, cu cari se se poată nutri vitele și peste vară în grajd, pentru-că de pe ogoarele arate odată și une-ori și cam sterpe de iarbă, ce nutreț își mai pot aduna și bieteile vite? De sigur, că n'au ce-și aduna, ca să se sature, ci numai umblă moarte de foame peste cele brazde, după câte-un fir de iarbă.

Ioan Georgescu.

Un isvor sigur de înavuțire

sau

Stupăritul:

de

George Malcan, învățător.

(Urmare.)

III. Albinele.

V'am vorbit până acum despre stupărit, stupină și coșniță, ear' acum vin a vă vorbi despre albine.

D voastră cunoașteți cu toții albinele, care din văzut, care din umblatul cu ele. Cu toate acestea însă sigur, că mai de aproape să-mi spuneți ceva despre ele puținii veți fi în stare.

Nu e deci mirare că mulți se feresc de stupărit. Aceia au toată dreptatea... Că s'a văzut vre-un om, care s'ar fi folosit din vite, neștiind rëndul lor? Ș'apoi câte unelte sunt pentru imblătit, săpat, cosit etc. cari de cari mai practice și cu toate acestea, câți nu sunt cari se feresc de a lucra cu ele spunând, că nu sunt bune. Și pentru-ce oare?...

A probat odată și neștiind cum să umble cu ele, nu i-a mers bine și odată haid a pus vina în cărca uneltelor că nu's bune. Așa și cu stupăritul! A probat odată cu un stup și neștiind ce are și ce săi facă, îi s'a prăpădit și odată s'a lăsat de stupărit, strigând în gura mare: »Că n'are noroc de stupi.

Să lăsăm aceste de o camdată și să vă spun, mai bine zis să vă fac pretini cu sirguincioasele albine.

Să luăm de pildă un stup, adevărat o coșniță cu albine. În aceea coșniță locuiesc mai multe mii de albine, cari toate la un loc formează o familie mare, în fruntea acestei familii stă un singur cap conducător: mama sau matca. Îi mai zice și regină, dar' după-cum vom vedea fără drept, căci ea nu e regină în adevăr, ci mamă. Sunt apoi în coșniță și o sumedenie de trântori, dar' partea cea mai mare o formează albinele lucrătoare.

Să vorbim acum deosebit despre fie-care din aceste trei felii de albine.

Matca n'are alt lucru în o coșniță decât să ouă mereu. Cum vedem, din ea se prășește întreg neamul albinelor. Pentru acest serviciu albinele o îngrijesc cum nu se poate mai bine. Știți dar' pentru-ce, îi s'a dat numele de mamă? Pentru-că ea în adevăr e mama tuturor albinelor.

Să cunoaște dintre celalalte albine prin aceea că e puțin mai lungă și mai groasă. Aripile 'i sunt scurte. Aproape numai până la jumătate trupul. Coloarea e cam gălbue în tinerete, ear' la bătrânețe negrie.

Matca în continu umb'ă peste faguri, lăsând câte un ou în fie-care căsuliie, ouele clocindu-se puiază și puif trec prin vre-o câte-va schimbări până să fac albine.

În lucrarea ei matca e însoțită de celalalte albine, toate 'i fac loc, cercează oatul ei și unde ved că a smintit ceva, îndreaptă fără supărare. Îi dau de mâncare și cu drag umblă în jurul ei, o cinstesc micile albine întocmai ca pe o regină. Pentru aceasta 'i și zic unii regină, dar' n'au drept, căci albinele nu din cinste umblă așa cu drag în jurul ei și o îngrijesc, ci numai pentru dorul ce-l au de înaintarea și sporirea neamului lor. O matcă trăește și 6 ani, dar' bună pentru sporit e numai 3 ani. Pentru aceea stuparii pricepuți la al treilea an o înlocuiesc cu alta tinără.

Matca se sporește și ea din oue și încă tot din asemenea oue ca și celalalte albine, numai căsulia hotărăște prășirea ei. Anume pe faguri sunt trei căsulii: unele mici din cari ies albinele lucrătoare, altele ceva mai mari din cari ies trântorii și câteva și mai mari din cari ies matcele. Vermelui (larvei) ce se prășește în căsulia de matcă albinele 'i dau hrană multă și mai bună ca celorlalți, până ce-l fac de umple căsulia.

Matca batrână cât ce vede că în vre-o căsuliie de matcă mișcă ceva, de odată devine îngrijorată, că azi mâne alta îi va lua locul, pentru aceea mereu cearcă a strica aceea căsuliie, să omoare pe matca cea tinără. Albinele însă cu frumosul o liniștesc și de cumva a ajuns a strica ceva, reparaază din nou, grijind să nu vatemă nici pe matca cea tinără.

De cumva un stup ar fi lipsit de matcă de-odată toate albinele devin întristate, nu mai lucră nimic, ies și întră fără nici un rost și prin sbirnăituri jalnice ca nici-când altă-dată vestesc peirea stupului. Și într'o bună dimineață te trezești, că a rămas stupul pustiu, împărțindu-se albinele cari cum au putut încăpea prin ceilalți stupi.

(Va urma.)

Îa ș'aista-'i, zice una
Ce-aud azi ântâia oară,
Dacă-'i el bogat; deacuma,
Ce? să fluere ca în moară?!!

Th. D. Sperânță.

Poesii populare.

Din Săbdul-de-Câmpie.

Com. de Ilisle Pogăclanu.

Mult mă muștră măicuța
Să părăsesc ulița
Că 'ni goală drăguția
Ulița n'o pot lăsa
Până știu pe mândruța.

Nafrămuță de mătasă
Maică drăguțu mă lasă,
Lasă-'l și tu fătul meu,
'L-ași lăsa și îmi pare rău
Că cătui lumea de verde
Om ca badea nu se vede
Nici în față, nici în dos
Nici ca el de drăgostos.

Frunză verde-amu se face
Lasă-mă măicuță în pace
Să trăiesc cu mândrele
Ca codru cu frunzele

M'a făcut maica subțire
Să fiu doctor la copile
Pe câte le-am doftorit
Toate au plâns și m'au dorit

Bade bădișorul meu
Până iubei pe alta
Cu trei părți mai rău îți stă
Când pornaeți voi pe uliță
Tu peun ea ca o măță
Când mereți pe ulicioară
Tu peun ea ca o cioară.

De când mă iubești pe mine
Cu trei părți îți stă mai bine,
Când pornim noi pe uliță
Tu peun, io peuniță
Când merem pe ulicioară
Tu peun, eu domnișoară.

Măgheran de sub omăt
Te-am iubit mândro bogăt
Și-acum nu vreau să te ved
Ai fost floare cum ai fost
Ear' acum ești lucru prost
Ai fost floare înflorită
Și-acu ești ciupercă friptă.

Arză-te focul potică
Cum taci pe mândra voinică
În potică cum se bagă
Ea de rumineală întrebă
Apoi dacă nu găsește
Doamne amar să necăjește.

Frunză verde troscoțel
'Mi-a trimes mândra un-inel
Să-mi stămpăr dorul cu el
Dar' de 'mi-ar fi trimis zece
De dorul mândrii nu-mi trece.

De cătane n'am fost bun
De iubit am fost nebun
Cătană nu m'a luat
De iubit am fost turbat.

Soia în România.

(Urmare).

Când zicem lapte, înțelegem unica hrană firească și normală a copilului, socotită dela naștere și până la apariția deplină a dinților. În toată durata acestei perioade, aparatul de mistuire al copilului se deosebește foarte mult de acel al adultului, atât prin conformația sa anatomică cât și prin funcția fiziologică: gura nefiind armată cu dinți, copilul nu poate sfărâma și mesteca alimentele solide; asemenea lipsind unele glande sau nefiind încă în stare de a funcționa, aparatul digestiv nu poate digera ori-ce; când digestia e împedecată asimilația și nutrirea de asemenea e împedecată. Singura hrană care convine copilului în această perioadă, e laptele și anume laptele matern.

În viața de toate zilele perioada alăptării e mai scurtă decât cea normală, adică până la apariția completă a dinților. Mai ales la familiile nevoiașe, întârțarea copilului are loc prea de timpuriu, deja în primele luni ale vieții. Sânul matern e înlocuit prin biberon, prin mâncări ușoare cu baza de lapte, și adese-ori prin mâncări fără lapte, grele de mistuit. Nerespectarea legii de hrănire se manifestă în primul rând, prin boalele aparatului digestiv și urmările sale, adică prin mortalitatea mare a copiilor. Cum se prezintă la noi chestia alimentației copiilor?

Iată ce zic în această privință igienistii și medicii români cari au studiat-o:

»Mai toți medicii primari de județe, în rapoartele lor anuale, asupra stărei igienice a județelor respective, atribue mortalitatea mare dela naștere până la 1 an, lipsei de îngrijiri în primele zile după naștere... și alimentației nepotrivite mai târziu«. (Dr. A. Kimenski).

»Mortalitatea copiilor este înspăimântătoare din cauza lipsei de curățenie la îngrijirea copilului, din cauza nutriției iraționale chiar dela naștere«. (Dr. I. Felix).

Scoală hădă nu dormi
Vezi cum lucră vecinii
De se scap de datorii
Lucră și tu vacă groasă
Dacă-ți plac haine frumoasă.

Nu gândi măndro gândi
Că eu beau apă din tău
Și umblu 'n piciorul tău
Că tu bei apă din baltă
Și după mine te calcă.

Mândrulișo dintre bălți
Cu dragostea în patru părți
N'a dela mine trei zloți
Și nu te iubi cu toți.

Nu gândi măndră gândi
Că sunt floare de pe răț
Ție de ciufuluiț
Că sunt fir pe grâu curat
La ori-ce fată sunt drag.

»Puțini copii sunt hrăniți în timpul necesar cu laptele mamei, însă chiar aceștia trebuie să se mulțumească cu laptele unor mame slăbite, bolnave sau rău nutrite, obosite de muncă grea, astfel încât copilul abia găsește laptele necesar în sinul mamei, cei mai mulți capătă lapte prost, mămăligă, varză și alte mâncări indigeste pentru stomacul copilului«. (Dr. V. Babeș).

»Enterita, rachitismul, atrepsia sau boala cănească a copiilor, sunt boalele cele omorătoare a micii copilării și sunt produse prin lipsa de mâncare potrivită acestei etăți, de mizeria fiziologică«. (Dr. V. Gh. Negrescu).

Întârțarea e încă un factor mai puțin desastros prin urmările sale:

»Epoca la care întârțarea trebuie să se facă e fixată de însăși natura: ea începe atunci când aparatul digestiv al copilului a căpătat organele necesare atât pentru tăierea și mestecarea substanțelor alimentare solide, cât și pentru digerarea lor. Semnul exterior, vizibil al acestei transformări în organismul copilului, este apariția completă a dinților.

Atât în orașele noastre, mai cu seamă în clasele de mijloc și în clasele sărace, cât și în comunele rurale, nu se ține seamă aproape de loc, la întârțare, de acest sămn. Cu mult mai înainte chiar de apariția primului dinte i se taie copilului, într'un mod brusc, hrana cu lapte și i se dă cam aceleași alimente ca și adulților; numai în clasele mai cu dare de mână li se dă alimente semi-solide cu bază de lapte. (Dr. A. Kaminski).

Copilul este espus la pericole grave în timpul întârțării și imediat după întârțare, în care timp mortalitatea este mai mare la țară ca la oraș. Causa este tranziția repede dela laptele matern la alte alimente, nepregătirea copilului pentru această tranziție, nutrirea copilului mai ales la țărani, în lipsă de lapte de vacă și în timpul de de post cu alimente grele indigeste«. (Dr. I. Felix).

»Modul cum se întârță copii este earăși foarte rău. La noi de odată copilul culcat seara la sinul mamei, dimineța se trezește cu lingura la gură. Tranziția nu este respectată și alimentația nouă este ca un corp străin pentru stomacul copilului deprins cu lapte«. (Dr. C. Istrati).

Cari sunt urmările acestei stări?

Statistica le arată în chip destul de convingător: Din totalitatea copiilor morți în primul an al vieții, 26% mor de boalele tubului digestiv. Cu alte cuvinte, la o sută de copii morți, revin 26 a căror moarte e pricinuită în prima linie, de o hrănire nepotrivită cu etatea lor. Aceasta face 13.000—14.000 copii sacrificați pe fie-care an. Iată o proporție înspăimântătoare de mare de omucideri, neprevăzute în codul penal. Și dacă ne reamintim că prevenirea cea mai eficace a boalelor e tocmai alimentația normală, ne putem lesne figura că la restul de 74% din copii morți hrana neîndestulătoare și nepo-

trivită a gătit terenul pentru alte boli, contribuind cu o bună parte la înrăngerea organismului. Statistica însăși dă o proporție de 14.5% decese pe seama «debilității congenitale». După cum vedem numai aceste două cifre statistice formează deja 40.5% din copii morții până la 1 an! Și când ne gândim că nimic alta decât doar o hrană normală i-ar fi menținut, i-ar fi păstrat spre folosul nației și al omenirii?

Cari sunt pricinile acestei stări îngrijitoare.

Ignoranța pe de o parte, lipsa de mijloace materiale pe de alta, sunt cauzele de căpetenie. O mamă ignorantă, prejudicioasă, rău hrănită în timpul sarcinii și tot atât de rău în timpul alăptării, nu poate deveni mai pricepută, mai darnică, față de copil după ce l'a întârțat: Il pune la masă cu dânsa, li dă din hrană sărăcăcioasă indigestă, și perpetuând o stare de lucruri dăunătoare sănătății și bunei dezvoltări a copilului.

(Va urma).

Premii pentru lucrătorii industriași.

Camera de comerț și industrie din Brașov ne vestește, că în urma dispoziției ministerului de comerț și în anul 1905 se vor împărți 100 diplome de distincție și premii în sumă de câte 100 cor. între astfelii de lucrători industriași, cari vor dovedi, că sunt vrednici de ele prin împlinirea cu credință a unui serviciu de ani îndelungați.

Cinci astfelii de premii revin camerei comerciale din Brașov și asfeliu stăpânii lucrătorilor, adică atât posesorii de fabrici, cât și alți industriași din cercul camerei, la care aparțin comitatele Brașov, Târnava mare, Sibiu și Făgăraș, prin aceasta sunt provocați ca cel mult până în 10 Iunie n. c. se trimită camerei consemnarea acelor lucrători ai lor, pe cari îi vor crede vrednici de aceasta distincție cum și datele prin cari se scoate la iveală calificația respectivilor lucrători.

Condițiunile de distincție sunt:

1. indigenatul,
2. ocupațiunea neîntreruptă în lucrul activ industrial (portarii, visitii, servitorii de cancelarii și cei-ce îndeplinesc astfel de serviciu nu pot face pretensiune la premii).
3. O activitate neîntreruptă în lucrul industrial de cel puțin 15 ani (anii de învățare pot fi socotiți; timpul de lucru legat de un anumit sezon, întrucât lucrătorul în întreg sezonul neîntrerupt a fost ocupat, se privește ca fiind considerat de ani întregi);
4. Simbria obicinuită sau câștigul anual se nu treacă preste 2000 cor.

Toate acestea au să fie dovedite cu documente în regulă (cu cartea de lucru) în original sau în copie legalizată. Unul și același lucrătoriu numai odată poate fi împărțit de distincție.

Sibiu 15 Maiu n. 1905.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Vlctor Tordășianu,
președinte.

Stefan Ducz,
not. adhoc.

Reuniunea

învățătorilor români uniți din arhidieceză.

De lângă Murș, Maiu 1905.

Statutele reuniunii prescriu în §-l 21 alinia I, cumcă fie-care despărțământ are să țină tot la o jumătate de an câte o adunare; locul și timpul se decide în adunarea premergătoare. În aceste adunări ale despărțământelor pe lângă rezolvirea agendelor și afacerilor curente, se țin lecțiuni practice de model, disertațiuni, se discută diferite chestiuni școlare și de interes comun. După raportul general al comitetului central despre activitate reuniunii pe anul 1903/4 — lecții practice s'au ținut în adunările generale ale următoarele despărțăminte: Alba-Iulia (Nicolau Dușa și Ioan Domșa), Arieș (Simion Nicoara și Alexandru Pop), Bia-Sân-mărtin (Zacharie Macaveiu), Blaj (Constantin Barna), Cătina (Vasiliu Pop), Cojocna (Nicolau Suci), Dêrgea (Ioan Bucșa și Ioan Cioban), Iernot (Demetriu Muntean, George Bucur și Teofil Moldovan), Fărăgău (Ioan Lascu), Indol (Ioan Bîrcuș și Gavriil Marcean), Ludoșul-de-Murș (Andrei Rusu și Vasiliu Morariu), Mediaș-Ibașfalău (Isidor Dopp), Morlaca (Ioan Mango și George Tulbure) Mureș (Ioan Morar), Mureș-Uioara (Alesandru Părdut), Reghinul-săsesc (Vasiliu Cioloca și Iuliu Crainic), Roșia-montană (Vasiliu Costea, Ioan Muntean și Cornelia Chirila), Sebeșul-săsesc (Nicolae Ceuca) Sibiu (Manole Ciunga, Nicolau Tomuța, Ioan Stoia și Ioan Dragomir), Turda (Demetriu Cătinaș) și Făgăraș (Ilie Faroga).

Cum în aceeași măsură s'a lucrat în despărțăminte și în ce privește ținerea de disertațiuni publice în adunările semestrale. S'au ținut disertațiuni despre »Economia în școala populară« de Iulia Coman și »Școala și misiunea ei« de I. Domșa — desp. Alba-Iulia; »Cari sunt piedecile, ce îngreunează progresul în școala populară«, de Romul Șandru, și »Activitatea învățătorului afară de școală«, de Mihail Gazdag — desp. Arieș; »Greșelile în cultivarea poporului«, de I. Bărbat și »Chimarea învățătorului« de Petru Suci — desp. Bia-Sân-mărtin; — Disertațiuni din diverse ramuri pedagogice și economice s'au ținut și în despărțământele Blaj, Cătina, Coșocna, Dêrgea, Iernot, Fărăgău, Giurgiu, Indol, Mediaș-Ibașfalău, Morlaca, Mureș, Mureș-Uioara, Reghinul-săsesc, Roșia montană, Sebeș, Sibiu, Turda, Făgăraș.

În tot decursul anului expirat 1903/4 n'au trimis comitetului central procese verbale următoarele despărțăminte: Aiud, Așmaș, Cluj și Pogăceaua.

Procesul verbal al adunării de primăvară al despărțământului Blaj nu s'a trimis comitetului central. Mai departe nu s'a trimis din despărțământul Coșocnei procesul verbal al adunării de toamnă. Despărțământul Mediaș-Ibașfalău n'a trimis procesul său verbal despre adunarea sa de toamnă. Tot asem nea despărțământul Murșului și cel din Turda.

Pe când datorim laudă și recunoștință cu despărțământele, cari au satisfăcut obligămintelor lor statutare, ținând adunările lor semestrale în regulă și promovând prin procederea lor corectă vaza și autoritatea reuniunii, tot așa trebuie cu regret să amintim neglijența condamabilă a acelor despărțăminte, cari n'au ținut adunările lor prescise, sau n'au așternut protocoalele despre adunările lor. În interesul cauzei ar fi cu scop, ca biroul central neașteptând până la adunarea generală a reuniunii, adevă până la capătul anului, imediat, când observă oare-care neglijență la vre-un despărțământ, să-l arate numai decât forului

nostru suprem bisericesc, adevă Prea Venerabilului Consistor arhiepiscopesc; c'o astfel de procedură rigoroasă vom ajunge scopul nostru dorit, că mersul regulat în viitor nu va mai fi împiedecat prin cei neglijenți, ear de altă parte cei diligenți vor fi îndemnați la lucrare continuă, constantă și cu succes.

Murșanul.

Intrebări și răspunsuri.

Am în grădina de legumi vre-o două tufe de agraș, a căror frunză le mănâncă niște omide sau molii verzi mititele cu capul negru, nu-s păroase și sure, ca celea de pe pomi, dar' cu mult mai mâncăcioasă și lacome ca acelea. Ele sânt foarte multe, așa încât pe o singură frunză se îngrămădesc câte 18—20, și în așa măsură mare rod, încât în timp de 5—6 zile tufele rămân cu desăvârșire strujite, și goale de frunze, după aceea roada cade jos.

Așa am pățit acum în doi ani după olaltă, în anul trecut au început a roade frunzele, când pomițele erau bune de zamă și zos, acuma însă au început a roade dela S.-Georgiu, așa încât nice florile de pe tufe nu picașeră. Am probat: am cernut cenușă de lemne pre tufe, am stropit tufele cu apă făcută cu peatră vânăță cum se face la grâu, dar nu mi-a succes nici cu una — de aceea rog pe onor. cetitori cari vor ști să scrie în foaie ca cum aș putea scăpa de aceasta calamitate, de acestea vietăți atât de stricăcioase și păgubitoare? Am deplină speranță, că în urma rugărei mele voi primi satisfacție prin publicarea ce se va face în iubita »Foaia Poporului« din partea cutărui cetitor, de oare-ce cazul acesta interesează pe mulți.

Șermașul-mare Maiu 10. 1905.

Ioan Laurențiu,
inv. pens.

Șese porunci pentru pomărit.

1. Alege și prășește totdeauna dintre soiurile cele mai roditoare de pomi.
2. Udă pomii bine pe timp de secetă.
3. Ingrijește ca pomii să aibă lumină, căci altcum nu rodesc.
4. Gunoiește pomii în toată toamna, căci de nu, fac numai foi, ba une-ori și flori, dar' cad mai toate înainte de coacere.
5. Curăță și nimicește mai toate oușele de omide de prin pomi, căci înzădar sânt florile și fructele, dacă le mănâncă omidele.
6. Aprinde paie și gunoie în grădină, dacă s'ar întâmpla să cadă brumă pe timpul înfloritului pomilor. Fumul împedecă căderea brumei și astfel pomii pot să rămână încăși de poame.

FELURIMI.

Pomii cari rodesc mai mult timp. Dintre toți pomii roditori, părul rodește timp mai îndelungat și nu e nici o raritate ca la o vechime de 300 ani să dea încă roade din belșug Perii au viață mai lungă ca mierii, cari dau roade numai 100—150 ani. Nucul muscat (nucșorul) dacă e îngrijit dă fructe cam la 60 de ani, în care timp se culege de trei ori pe an. În rodnică vale Baidar din Crimeea se află un nuc, care se zice că e de 101 ani și dă anual 80.000—100.000 nuci.

Portocalii sânt 50—80 ani foarte rodnici. Smochinii de asemenea dau fructe mult timp: sânt smochini în Lambeth-Palace, reședința arhiepiscopilor de Cantorbery în Londra și în grădina Deavery în Manchester, cari au fost plantați în 1410 și dau încă și azi roade.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Voila.

Aflându-se biserica gr.-or. din Voila într-o stare cât se poate de deplorabilă, încă în anii trecuți am început a suleva ideea unor colecte pentru repararea și împodobirea ei. Ideia abia comunicată parochienilor s'a și intrupat, pentru-că șirul contribuitorilor s'a început odată din partea harnicilor Voileni. Depărtați în America și-au adus aminte de așezămintele sfinte din patria lor și au asemnat la mâna episcopului parochial suma de 120 fl. pentru-ca pe banii acestia să se procure două icoane împărătești.

Marinimoșii dăruitori cari au cumpărat cu paralele câștigate cu palmelelor sf. icoane sânt: Zevedeu Borzea, George Ioan Șerban 7; Dănilă Z. Gabor, Ioan Nistor Gabor, Andrei Ramba, Nicolae Șerban 60; George Șerban 60; Enci Gabor, Iosif Șerban, 36; Ioan Gabor, 133; Ioan Gabor, 130; Ioan Gabor, 41; Ioan Itu, Nistor Comșa, Dănilă Iosif Gabor, 95; Dobrin Dobrin, Moise M. Șerban, George Varga, Dănilă Cotona, Moise M. Șerban, 82; și Vasile V. Gabor.

Au dăruit după acea la biserică: Dr. Octavian Vasu, 200 cor; George Vasu, 120 cor; George Z. Gabor, 60 cor; Ioan Moian, Dănilă Z. Gabor, Nicolae Cornea, fiecare câte 10 cor; George Streza, Ioan Dobrin, Dionise Gabor, fiecare câte 4 cor; Dănilă V. Gabor, George Neagoe, Ioan Drăghiciu, Ioan Arch. Gabor, jun. George M. Șerban 105 Iosif Gabor, v. notar. Iacob Gabor, Nicolae Pop, Nicolae Popa, George T. Șerban, Ioan Iosif Moian, Ioan Forcos, Grigole Gabor, Ioan Niculiciu, fie-care câte 2 cor; Danilă T. Șerban, Dănilă I. Gabor, 17, Achim Itu, Dănilă I. Gabor, Ioan Oprea, Dănilă Iosif Gabor 74 Dănilă V. Șerban, George Gorun, Ioan V. Șerban, fiecare câte 1 cor; Marcu Precup, 1.20 bani; Ioan Șuteu 1 cor; Ioan G. Dobrin 40 bani; George M. Șerbanu 40 bani; Tănase Gabor, Ioan Itu, sen. câte 1 cor; Tănase Oprea, Andrei Ramba, George V. Gabor, George Burlea, fiecare câte 20 bani total 465 cor, 80 bani. După aceea Zachiu Gabor și cu Filip Moian măestrii de lemn au făcut pentru biserică o masă, nește droagene pentru morți și alte. Bunilor Creștini să le dăruiască bunul D-zeu inzecit pentru faptele bune, ear' eu la rëndul meu îmi țin de o s'ântă datorință ca pe aceasta cale să le mulțumesc în numele bisericii.

George Vasu,
par. gr.-or.

CRONICĂ.

Fundațiune nouă. Eminența Sa Arhiepiscopul și Metropolitul Bucovinei Vladimir Repta, după cum scrie »Viitorul« a făcut în timpul din urmă două fundațiuni, câte de 10.000 cor., una pentru orfelinatul (casa săracilor) condus de »Societatea damelor române«, ear' alta pentru un orfelinat rutean sub conducerea societății damelor rutene.

Emigrarea din Ungaria. În luna Martie au fost liberate în Ungaria 27.149 pașapoarte, dintre cari 21.195 pentru emigrare. În Croația au fost liberate în Martie 10.364 pașapoarte. Deci cu totul au emigrat în luna Martie 31.559 persoane din Ungaria, Croația și Slavonia.

Cas de moarte. Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor cunoscuților și numeroaselor rudeni, că prea iubitul nostru soț și tată Ilie Dopp, inginer de comasare, după lungi și grele suferințe, împărțit fiind cu sfintele taine a repausat în Domnul, Duminecă în 14 Maiu n. a. c. la orele 4 a. m. în al 43 an al vieții. Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au așezat spre odihnă, întru sperarea învierii, în cimiterul comun din Mediaș Marți în 16 Maiu n. c. Jalnica Familie.

Calteul. A apărut Nr. 5 de la 1/14 Maiu c. al veselnicului »Calic« din Sibiu. Plin de articli umoristici și satirici, »Calicul« este tot mai bun, cuprinzător tot de mai multe glume vesle și pipărate. Nrul mai nou are multe glume actuale foarte bune. Sunt apoi și glume generale, cum e și următorul epital (inscripție pe crucea de la mormânt):

Vezi iubite cetitor
Dracul m'a spus ca să mor.
Aici zac oasele mele
Că păcat că nu-s a tele!

Reprezentății teatrale în Bucovina. Joi, în 18 Maiu c. s'a jucat în Cernăuți din partea mai multor diletanți și la inițiativa societății »Armonia«, 3 piese. (Trei doctori, comedie în 1 act; Conul Leonida, farsă de Caragiale și Leac pentru soacre, comedie de Trocarul) cu un succes foarte bun.

— Trupa de diletanți din Suceava, care a jucat cu mult succes piesa »O căsnicie«, pregătește o nouă reprezentație teatrală pe Sânziene. Piesa se dă în folos filantropic.

Soia. A apărut cu acest titlu o folioare carte de Dr. A. Urbeanu, despre planta Soia; ea este închinată M. Sale Regelui României și se ocupă cu cultivarea, puterea de nutrire etc. a Soiei. Despre cuprinsul cărții vom mai vorbi în nr. viitor.

Atentat contra elronomului rus. O doică a moștenitorului de tron rusesc a voit să-l opărească, când era să-l scalde. Țarina a băgat de seamă că apa e ferbinte și l-a scăpat. Doica a fost arestată.

Băiași îngropați de vii. În noaptea de Vineri, septemăna trecută s'a întâmplat în băile dela Reșița o groaznică explozie. Băieșii voiau să desfacă un mare strat de cărbuni de peatră, spre care scop au așezat în el mai multe patroane de dinamită. Un băieș descărcând o potroană, s'a produs o detunătură s'a aprins gazul de mine și surpându-se păreții, au fost îngropați de vii 22 de băieși, pe care îi deplâng femeile rămase văduve și mulți copii orfani.

Advocat nou. Dl Dr. Ioan Vascan face cunoscut, că și-a deschis cancelarie advocațională în Teaca. (Teke.)

Din Cistei, ni-să scrie, că acolo trăiesc în căsătorie nelegiuită, necununați, la 20 de părechi, dintre cari zilele aceste s'a cununat o păreche. Impotriva acestora, cum și împotriva altor lucruri nu tocmai de laudat, ce se petrec în aceasta parochie, parochul și comitetul parochial ar trebui să ia măsuri de îndreptare. Și oare protopopul nu știe nimic despre lucrurile din Cistei?

Reuniunea română de înmormântare din Câmpeni, conform §. 28 din statute își va ține adunarea generală, Duminecă, în 28 Maiu n. a. c. la 3 ore p. m. în localul școlii gr.-or. din Câmpeni, la care adunare se invită cu toată stima membrii și binevoitorii reuniunii. Obiectele: Deschiderea adunării. — Raportul general al comitetului. — Revidarea rațiociniului de pe anul espirat. — Esprimarea condolențelor pentru membrii repausați în anul trecut. — Eventualele propuneri — Inchiderea adunării. Câmpeni, din ședința comitetului ținută la 14 Maiu st. n. 1905, George M. Corches m. p. director. Teodor Orlea m. p. secretariu.

Architect român. Dl Cesar B. Popovits architect face cunoscut, că s'a asociat cu Dl Architect Karl Limbach din Viena și și-a deschis un birou de Architectură și Construcție, în Viena II. Lessinggasse 11. Atragem luarea aminte asupra noului architect.

Alegere de sub-notar. În comuna Ruha-Agris va fi alegere de subnotar cercual în 31 Maiu, n. De acest notariat se țin comunele curat românești: Ruha-Agris, Hășmaș și Muerău. Fiind-că suntem numai Români, am voi să alegem un român bun dacă ar compete. Salariu anual 1000 cor. pentru cei diplomați, Avis celor ce îi privește. Ab. 6038.

Prăvălie nouă, asortată cu tot soiul de ferării, a deschis în piața Seliștei dl Ioan D. Bârsan. Atragem luarea aminte a cetitorilor nostri asupra inseratului din nrul de azi al foaiei noastre, referitor la noua prăvălie.

Convocare. Despărțământul Făgăraș al Reuniunii inv. gr.-cat. din Archidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș conf. §-lui 21 din »Statute« și 9 din »Regulament« își va ține adunarea de primăvară Duminecă în 21 Maiu st. n. a. c. în Comăna-inferioară, la care se invită P. T. membri și toți binevoitorii școlii.

Din program amintim: Asistarea la examenul de vară cu elevii școlii locale. — Cetirea disertației »Cum se se tracteze piesele din cartea de cetire?« prin Octav. Pop, inv. Cetirea disertației din »pomologie« prin Ioan Pop, inv. — Alegerea comisiunilor pentru apretierea examenului și a disertațiilor. — Defigerea locului adunării de toamnă și designarea persoanelor disertante. Șinca-veche în 5 Maiu 1905. Ioan Pop, pres. Ioan Cocos, secretar.

Pentru copii săraci. După cum este bine cunoscut on. public cetitoriu stim că dl Ioan Visia proprietariu în Sibiu, încă în 1899 prin fundațiunea întemeiată de densus a dispus, că din venitele acele ia în tot anul 200 cor, să se predeie euratorat. gr.-cat. bis. din Făgăraș spre a se întrebuița în ziua de Stul George; — ziua răposărilor lui părinți, având a se ține parastas, și eșirea la mormânt cu pruncii de școală. Ca și în anii trecuți, ziua de 6 Maiu cur. ziua Stului George a fost o adevărată zi de bucurie pentru pruncii de școală. În amintita zi după finea serviciului D-zesc și după celebrarea parastasului în sta beserica elevii de școală sub conducerea învăț. în sunetul muzicii și însoțiți de public au esit afară în cimiterul estern la mormântul părinților decedați. Aici s'a mai celebrat »prohodul« cu toată solemnitatea de cătră rev. dnu vicariu I. Macaveiu. S'a făcut prin învățator o scurtă reamintire despre repositii părinți ca foștii cetățeni ai orașului Făgăraș, despre scumpul lor fiu, și despre fundațiunea întemeiată. La urmă s'a împărțit vestminte la 24 elevi și eleve săraci în preț de 100 cor. și articlii de mâncare la toți scolarii în preț de 10 cor. Subscrisul învățator mă simț dător a-i esprima în numele elevilor împărții sincerile și devotatele mele mulțumite pentru acest marinos dar, dorind ca esemplul Dsa'ă se afle cât de mulți imitatori. Andreiu Stroiă, învăț. gr.-cat.

Vrednic de urmat este harnicul notar dl Demetriu Munthiu din Reciu. D-sa adevă petrecând la sərbarea botezului fiicei comerciantului Ioan Dragomir din Gârbova, și'a adus aminte și de cei năcăjiți și lipsiți ai nostri și a adunat dela oaspeți suma de cor. 4.60 și a transpus-o fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor. Pentru această pildă vrednică de urmat îi aduce sincere mulțumite în numele Reuniunii sodalilor români din Sibiu presidentul ei

Victor Tordășianu.

Sfârșitul bun, toate sunt bune. De curând a murit în provincă un cetățean avut, care s'a îngrijit de rudenile sale în mod egal și drept. La preluarea eredității se află în casa Vertheimiană și patru losuri de clasă, asupra destinației cărora repositul n'a dispus

nimic în testamentul său; prin urmare ele au fost donate la o rudenie săracă depărtată, dându-se sfatul a le vinde și prețul lor să-l țină pentru sine. El însă nu urmă acestui sfat, ci ținū losurile. Increderea lui a și fost remunerată, căci deja în săptămâna procsimă i-a adus norocul casei de bancă Török din Budapesta un mare câștig principal. Când bogatele rude aflară aceasta, făcură față lungă, dar bravul om se puse pe punctul vedere al loialității și împărți suma mare cu rudele sale. Astfel de oameni nobili sunt azi în ad-văr rari.

Laptele de crastaveți veritabil al lui Balassa, este mijlocul de frumșețe cel mai cu efect, care, cum dovedesc esperiențele, nu poate lipsi dela nici o damă. Deja în câteva zile, după o întrebuițare de 2—3-ori netezește și face fin teintul și depărtează de tot pistruii, petele de ficat, bubuțele, sgrăbunțele și alte necurețenii de-ale pielii. Per sticlă 2 cor. la aceasta săpun de crastaveți 1 cor. pudră 1 cor. 20 fil. și 2 cor. în farmacia C. Balassa, Budapesta-Erzsébetfalva. Espedare pe poștă zilnic. Deposit principal în Sibiu la farmacia I. C. Molnár. 32 1—2

În terapia modernă se recomandă tot mai mult de cătră medici folosirea apelor minerale naturale, între care cu deosebire apa amară Franz Ioset, cea mai bună apă în felul seu, care pe lângă aceasta e recunoscută ca mijloc natural purgativ, singura plăcută la luat. Să poate căpăta pretotindinea.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

M. Ars. în Egrp. Adresează-te la dl. George Maican, învățator în Ticușul rom. (Olah Tyukos,) poșta Alsó-Komána, punând în scrisoare și un timbru de 10 fil. pentru respuns.

Al. M. în Sibiu. Poezia »Amorul« e scoasă dintr'o carte; cele lalte sunt slabe.

I. B. din Gîrb. Foaia, numai plătind înainte abonamentul, se poate primi. Trimite 2 cor. .

Gr. I. Bu. în M. Din poesiile populare vom publica pe rând.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul „Tipografiei“ Iosif Marschall.

Fala fiecei economie
e a avea o cafea bună.

Cafeaua
Kneipp de maltă a lui »Kathreiner«
nar trebui să lipsească,
dela pregătirea cafelei zilnice,
din nici o bucatărie.

Să se ceară numai în pachete originale cu numele »KATHREINER«.

2 18—20

Apa minerală amară 254 14—25
Francisc Iosif

Representanță proprie de ape minerale amare.
V. sect. de med. a Casci generale de bolnavi în Viena).

Silvestru Moldovan

Boalele de stomac și de intestive ale copiilor mici îi amenință cu deosebire în anotimpul cald, când alimentele în deosebi laptele îi espus stricăciunii. O anumită scutire contra boalelor de stomach și intestive oferă făina pentru copii a lui Kufeke, dându-o ca mâncare copiilor, care rămâne neschimbată și în canalul stomachului și intestivelor face laptele numai să se topească fin, moale, ci împuținează și iritația intestivelor, pentru-că materiilor stricăcioase le dă o bază de nutriție rea. Din cauza aceasta copii nutriți cu făina pentru copii a lui Kufeke rămân de obicei scutiți de boalele de stomach și intestive. Deci la copii bolnavi de stomach intestive e de recomandat a eschide laptele total dela nutriție, sau cel puțin a-l reduce și a nutri pe copii numai cu făina Kufeke, care servește la copii și ca nutriment exclusiv.

110 B 90 1-1

Un învățacel

din casă bună se primește pentru a învăța covăcitul la

103 3-8

Ioan Borocea
covaicin, Săliște.

De vânzare

să află o casă cu curte și grădină în Sibiu, Reussbachgasse Nr. 14.

Informațiuni dau locuitorii din casă.

104 3-8

Ocaziune rară!

Surprinzător de ieftin.

600 bucăți obiecte de podoabă numai cu fl. 1.75.

Un orologiu excelent de precisiune, aurit, cu garanță că umblă bine 3 ani, împreună cu un lanț potrivit; o cravată modernă de mătășă pentru domni, 3 bucăți batiste, 1 inel elegant cu peatră imit. pentru domni, un portmoneu elegant de piele, 1 escelentă oglindă de buzunar, 1 păreche de bumbi de manșete, 3 bumbi la piept, 3%, aur-dublé, unelte de scris de nickel, 1 album drăgălaș cuprinzând 36 de chipuri cele mai frumoase din lume, 1 broș de dame parizian, elegant, (novitate), 1 păr. de butoni de peatră briliant simili, foarte seducătoare, 3 obiecte de iux, mare veselie pentru tineri și bătrâni, 20 de obiecte de corespondență și încă alte 400 bucăți diverse obiecte, cari n'au să lipsească din nici o casă. Toate la oaltă cu orologiu, care singur prețuește acești bani, costă numai fl. 1.75. Trimiterea se face cu rambursă sau cu plata înainte trimisă prin casa de expediție

21 1-1

A. GELB, Krakau Nr. 40/II.

Mașină de vânzare.

Nicolae Albu, proprietar în **Mierourea (Erd.-Szerdahely)** având două mașini de îmblătit eu vapor, voiește să vândă una din ele. Mașinele sunt în stare bună. A se adresa la dînsul.

107 2-3

Domnii înaintați în etate nu sînt oameni bătrâni,

dacă folosesc tabletele americ. probate de cei mai renumiți medici, cari redau puterea visibilă eshauriată. Mijloc exclusiv „**LYDOL**” contra puterii virile eshauriate (impotență). Scutit prin lege. Preț 6 cor. Expediție zilnică pe postă în toate direcțiunile de pe continent dela

farmacia **J. RADITZ**, la crucea albă

Budapesta, Fővámter 6.

(Vis-à-vis de hala de vânzare centrală).

Deposit principal la farmacistul **J. de Török**, Király utca 12 și în farmacia Palatinul-țării, Váci körút 17. 86 6-10

Banca de asigurare „TRANSILVANIA”

din Sibiu

8 41-52

—* Intemeiată la anul 1868 *—

în Sibiu, strada Cîsnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

— contra pericolului de incendiu și esplosiune, —
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

— Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: ✦ Capitale asigurate asupra vieții: ✦
95,727.010 coroane. ✦ **10,102.362 coroane**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.882 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.068 c.

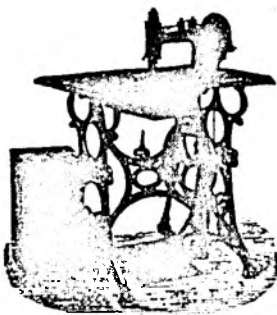
Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5 etajiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

6 10-26

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

— **Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.** —

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sînt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

Mare deposit

de

traverse și fer U
toate soiurile de rude de fer, tinichea.

Țevi pentru conduct de apă din fer vărsat și fer bătut, purtătoare de coridoare, țevi de umblătoare.

Impletituri de trestie pentru stucatură, plăci izolatoare de asfalt, pappă de cooperis

97 3-

la

AND. RIEGER

Prima fabrică transilvană de mașine agricole, turnătorie de fer și metale, negustorie de articli de fer, Sibiu.

„PECUNIA“

Pentru una coroană în mărci postale trimitem prospect, informațiuni și servim cu sfat la ori-ce afacere de împrumut.

Întreprindere de credit

în Sibiu (Nagyszeben), strada Poplăcii 27.

Ore de birou 8-1/2.

ÎMPRUMUTURI cu
! 4% și 4 1/2% !

!! Nu luați împrumuturi fără sfatul nostru !!

78 8-

Doi învățacei

să primesc în frazelăria dlui Petru Moșă, strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 1. 111 1-3

Cine are lipsă de doică

să se adreseze la Ana Borchina în Rășinari, (str. Stejii Nr. 183). 112 1-2

Pentru bolnavii de plumăni, grumazi, astmatici și bolnavii de gâtlej!

Cine vrea să scape odată pentru totdeauna de boala de plumăni sau gâtlej, fie cât de cerbicoasă, cine vrea să se mântuie de astma, fie cât se învechită și apară chiar incurabilă, acela să se adreseze la A. Wolfsky în Berlin N., strada Weissenburger Nr. 79. 64 8-10

Mii de mulțumite ofer garanță pentru marea putere de vindecare a curei sale. Broșură gratis.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, idroterapie rațională, cură de zăr și lapte.

DORNA

în Carpații Bucovinei,
stație a căilor ferate, situată la confluența Dornel și Bistriței-aurie

Palate monumentale de cură, apaducte din izvoare alpine, canalizație, lumină electrică, cale pentru biciclete, concerte ale muzicii militare dela regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsura, călare și pe plute.

Succese splendide la boale de nervi, boale femeiești și cele de inimă, în anemie, arterioscleroză și exodate. Prospecte gratis. Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi cons. imp. Dr. Arthur Loebel. 105 3-10

Pene de pat boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9.60; mai bune cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.—, cor. 24.—; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.—, cor. 36.—

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire se admite pe lângă rebonificare de porto. 71 6-6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.

posta Pilsen, Boemia.

Pentru tipar responsabil Ionif Marschall,

PREȚURI FIXE.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul am onoare a face cunoscut p. t. public, că cu 20 Maiu am deschis pe piața din Seliște în casa proprie o

Prăvălie de ferării.

Fiind bine aranjat în toate articolele de branza aceasta, precum: Vase de bucătărie, unelte casnice, unelte pentru măsuri etc. precum și tot felul de părți constitutive pentru zidiri. Cuie de drot, ferării de uși și ferestri, trestie de stucatură, cement etc. mă aflu în poziția aceasta totdeauna față de concurență.

Asigurând onor. public pentru prețuri solide și ieftine și rugându-mă pentru binevoitorul sprigin semnez

Seliște, în Maiu 1905.

114 1-3

cu distinsă stimă

Ioan D. Bârsan.

Tot aci se primesc 1-2 băieți ca învățacei din casă bună.

PREȚURI FIXE.

Victor Dahinten,

negustorie de fer

în Alba-Iulia, lângă Fântână.

Recomand marele meu deposit în pușculițe (sprizuri) de peronospora de cele mai bune, și pe așteptare (accept), cum și toate soiurile de articli de fer și oțel, fere de plug, osii, cuptoare, spârherduri, cuie, șiroafe, pente de fer, trestie de stocatură, vase de culină, revolvere, patroane, coase, sape, lopeți, articlii de gumă, etc. toate de calitate cea mai bună și cu prețurile cele mai ieftine.

101 2-10

Cu distinsă stimă

Victor Dahinten.

Nr. 160 F.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3,

Cel mai mare deposit din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaeri, obiecte de aur și de argint al lui Iulius Erös Sibiu (N.-Szeben), strada Cisnădiei nr. 3.

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și esaminate oficios și pe fie-care obiect este oficială vizibilă „marca”, afară de aceasta să dă garanță în scris despre veritatea fie-cărui obiect.

Prețuri-curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 24 15-52 Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Sanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani. Sanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor. Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Cartea de imprimat K. T. Gleitsmann, Dresda—Budapesta.

Cum îți este numele?

În viața la fiecare om sunt momente, cari pot să-și facă norocul, binele pentru toate timpurile. Poate că acel număr al losului de clasă, care se află lângă numele d-voastre, deja la tragerile ce se țin de curând, se va trage cu un câștig mai mare! Faceți o probă de noroc cu numărul losului de clasă, ce e însemnat lângă numele d-voastre în lista de nume de mai jos, care los se capătă singur în colectura principală a lui

CAROL KISS & Co., Budapesta, Erzsébet-körut 19.

MARE e norocul la KISS!

Achilles 7484	Avisalon 64615	Constantin 64246	Fideliu 21981	Ilie 41629	Mariuța 102166	Proclu 102178	Toader 8527
Adalbert 108109	Avram 39593	Cora 102061	Fifta 91941	Ipatie 21821	Marta 39599	Procopiu 60123	Tovic 24785
Adela 102271	Axente 8884	Cornel 92892	Filact 102586	Irimie 8253	Mateiu 21962	Rachila 90694	Traian 156099
Adolor 20569	Balint 27200	Cornelia 39742	Filogen 5203	Irina 102161	Maurițiu 8103	Radu 21801	Trifon 105985
Adoriu 41642	Baltezar 67641	Corvin 28147	Filip 90763	Isac 46949	Medard 64585	Raul 106459	Trifu 108007
Adrian 90653	Balu 21919	Christina 2837	Filistrat 27990	Istrate 39579	Melania 90657	Raveca 90705	Tudorica 64584
Aftonie 18271	Barbara 82:8	Christof 106005	Fiu 38891	Izabela 106045	Meletic 64579	Rea 102294	Umbrita 22237
Agapiu 107229	Bartolomei 108017	Dada 102182	Flora 106154	Iacob 102213	Menandru 28267	Reli 108002	Unae 107173
Agata 102121	Beatrice 103942	Damian 90722	Florea 90738	Iason 91911	Michnea 8346	Roma 67640	Urban 102274
Agnes 94923	Benedict 91939	Daniil 59435	Florian 108417	Ieronim 39418	Mihaiu 22289	Roman 23115	Uros 20558
Albaniu 79880	Beniamin 8850	Dariu 91934	Florica 102260	Ioachim 22224	Milun 39745	Romeo 108075	Ursa 39744
Albin 39747	Berta 108095	David 21963	Florentin 21903	Ioan 13355	Mitrofan 108421	Romul 22215	Ursu 8130
Albrecht 90742	Bertold 91940	Davila 5360	Francisca 39487	Ioana 8221	Moise 21913	Rucsita 12718	Ursula 107158
Alexandru 108412	Blaj 21889	Deca 108982	Friderica 8265	Ioanichie 27187	Narcis 108074	Rusanda 90712	Valentina 102594
Alexiu 108940	Blanca 106035	Desideriu 108947	Frideric 21815	Ionel 90650	Natalia 90714	Rusu 108041	Valeriu 48160
Alfons 8199	Bandu 39433	Dimitriu 93384	Frosa 108089	Ionica 38899	Natanail 21897	Sabin 102585	Varnava 60117
Alfred 21985	Bogdan 21964	Diogen 89440	Fulger 106198	Ionuț 34098	Neli 3359	Sabina 90737	Varvara 22258
Alimpie 64802	Bonifaciu 8836	Diomed 22259	Gabriela 91316	Iorgovan 8145	Nestor 107233	Salomia 60081	Vasile 37799
Amalia 39747	Brigita 108080	Dionisie 13246	Galaction 21886	Iosif 38881	Netti 94903	Saturniu 33844	Vastian 102289
Ambrosiu 108114	Bratu 39466	Dometiu 8274	Galic 8218	Iov 108078	Nica 24776	Sava 8137	Vențel 39600
Amos 108987	Bruno 48174	Dominic 105976	Galid 21881	Iudita 90703	Nicanor 46907	Serafin 108058	Verona 21968
Anania 102214	Buga 102199	Donesie 102189	Gaian 108418	Iuliana 102192	Nichita 39748	Serena 102236	Vichente 12710
Andor 21970	Caietan 67648	Dora 108011	Gapiton 105995	Iuliu 8128	Nicodim 94912	Sergiu 91908	Victor 106188
Andrei 39770	Calinic 8355	Dorimed. 21951	Gaspar 91913	Iuno 79334	Nicolae 105978	Severian 64617	Victoria 102259
Andronic 46776	Calistena 102250	Dorotea 18256	Gavriil 21809	Iustina 22964	Nifon 46779	Sibila 39490	Vidoriu 92495
Aneta 91937	Calisteu 108062	Dorvatiu 21523	Geni 79314	Ivan 108197	Octovan 21967	Sila 102162	Vilma 20564
Angel 102247	Camil 91921	Dumitru 38879	Genoveva 39452	Ladislau 94929	Odochian 22209	Silvia 102248	Vincentiu 7600
Anisia 108106	Camila 39457	Edita 8207	George 21820	Lampia 23109	Odor 94969	Silviu 22195	Viorica 108048
Anselm 8288	Carol 21959	Eduard 21878	Gerontie 8259	Laura 8837	Olga 7485	Simion 108762	Virgil 102157
Antonia 21887	Carolina 102234	Edvin 108123	Gertruda 108125	Laurențiu 108934	Olimpia 21918	Socrat 21940	Visarion 21908
Antoni 102247	Catalina 22300	Eleonora 38887	Ghelnar 102229	Lazar 92493	Olvia 78471	Sofia 108424	Vitaliu 39559
Anxentie 45600	Caterina 39477	Ella 90696	Gluta 21929	Leo 21969	Onoriu 45594	Sofroniu 29415	Vlad 22173
Apolonia 27180	Caliope 8362	Elisabeta 33822	Gordian 13282	Leonte 91988	Onufrie 39569	Sozon 21988	Vladislav 106046
Aristion 108980	Cebestru 108079	Elvira 27114	Grachus 79848	Leopold 22260	Orest 100480	Spiridon 8273	Voicu 202239
Arman 62616	Cecilia 102264	Emma 8529	Gredențiu 106058	Lia 108034	Oșcar 21947	Susana 108751	Vuc 108169
Armin 13852	Cesar 90687	Emanuil 27984	Grigoriu 102271	Lidia 22225	Osie 23116	Șarlotte 100496	Xaver 22191
Arnold 90738	Chirilă 22286	Emil 106036	Guido 21810	Lina 78320	Ottocar 2343	Ștefan 102170	Xenia 89560
Aron 102224	Christian 8252	Emilia 102157	Ilalalae 8290	Livia 37774	Pancrație 22965	Tanasia 90741	Xenofont 102233
Arpad 20063	Ciril 91924	Erasu 90729	Haralampie 27988	Lucia 21979	Pascu 102175	Tecla 60137	Xente 107241
Artemie 90672	Ciprian 79839	Erna 102266	Ilareti 90768	Lucian 8549	Pascuta 91916	Teodat 21909	Zaharic 102227
Artur 107175	Clara 21070	Ernestin 39485	Har tina 108090	Lucretia 27992	Patapie 20074	Teodor 108984	Zamfir 60084
Atanasia 79306	Clarisa 13262	Erviu 27128	Hedviga 102258	Lucsita 106071	Paula 7494	Teofan 102293	Zamfir 8288
Atanasiu 39729	Claudia 102215	Estera 21883	Hermina 67638	Ludovic 102238	Pavel 92591	Teofana 60112	Zeno 39448
Atila 45560	Clementina 91336	Eufrosina 108082	Horia 21931	Luisa 22258	Pelagia 39459	Teofil 21917	Zenon 22212
Augusta 92477	Cleonic 108092	Eugenia 102221	Horita 22282	Lup 8329	Petru 12721	Terentie 94914	Zenovie 102281
Augustin 37344	Clotilda 102131	Eva 90676	Hubert 7489	Magdalena 21921	Placid 8342	Teresia 67606	Zilot 79846
Aurel 100081	Codrat 12712	Farcas 32090	Hugo 108098	Marcu 64594	Polichron 94902	Tibor 22277	Zimbru 22236
Aurelia 102269	Codru 39565	Felician 22227	Ignatie 94924	Marioara 103939	Pompil 41648	Timon 8139	Zoe 63605
Aurica 54796	Coloman 67601	Felix 21916	Ilica 39494	Malachia 102197	Precup 63613	Tinca 108100	Zotigen 27177
Avel 39369	Chindilă 92496	Ferdinand 3360	Ileana 102197		Prica 108046	Tit 106063	Zozo 108092

Vă rugăm să procurați în curând, ca să nu treacă numărul dorit.

În tragerile de până acum am avut norocul a plăti
 Premiul de **600,000 = Cor. 1.800,000**
 și marele los de **400,000 = Cor. 400,000**

Pe 4 losuri în total Coroane **2.000,000**

mușterilor noștri de trei ori.

Mii de partide au căutat la KISS în loteria espi-
 rată acum să nimerescă câș-
 tigurii mai mari. După fiecare tragere publi-
 căm lista câști-
 gurilor mai mari în foile cele mai mari din Budapesta,
 așa că fiecare se poate convinge, că mușterii noștri
 sunt favorizați de un noroc deosebit

Se-și cerce deci fiecare norocul la KISS, căci
MARE e norocul la KISS!

Colectura principală a loteriei de clasă reg. ung. priv.
Budapesta, VII., Erzsébet-körut 19.
 Filiale: VI. Váci-körut 5 și VIII. József-körut 78.

Carol Kiss & Co.

Tragerea I. Clase
 XVI. loterie deja
 în 25 și 26
 Maiu 1905.

Rugăm a o tăia aceasta și a ne-o trimite!

ȘEDULĂ DE COMANDĂ.

La casa de bancă **CAROL KISS & Co.**
 BUDAPESTA, VII., Erzsébet-körut 19.

Rog a mi-se trimite _____ losuri I. clasă XVI. loterie și
 planul oficial.

Prețul de Cor. _____ } il trimit în marce postale alăturate.
 } il trimit per avis postal.
 } se binevoiiți a-l ridica cu rambursă.

(Cele nedorite să se șteargă).

Adresa } Numele: _____
 esactă: } Locuința, str., n-rul casei: _____
 } Posta ultimă (comitatul): _____

PREȚURILE LO- SURILOR I. CL.

un octav K1.50
 un pătrar „3.—
 o jumătate „6.—
 un los întreg „12.—

Eftin de minune!

500 buoăți ou fl. 1.85.

Un orologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 36 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ceas de orărată ou brillant-simill; un inel aurit ou peatră limt. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constatătoare din bumbi de manșete, guler și un plept, gar. 3%, aur-double, 6 buoăți batliste de buzunar, gar. de in; unelte de soris elegante de nikel; o etul de oglindă de toaletă ou un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 buoăți de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pens de cancelarie engleze și încă 395 buoăți diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis. Toate la oaltă cu orologiu care singur prețuiește acești bani, costă numai fl. 1.85.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de export

H. Spingarn, Cracovia, nr. 42.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât înderept bani. 17 1-1

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare, scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent contra întabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă: cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete strălne,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate, încasarea de cambii, checuri și asemnări, predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

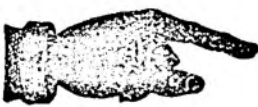
închirierea de resorturi de casse de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 1 19-52

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

In atențiune binevoitoare!

Fiecare artist și specialist are ocașie de a putea alege un bun

Clavir, _____

Mignon, _____

Pianino, _____

Harmonium, _____

în salonul de clavire al lui F. A. Kauffmann și se recomandă cu căldură olavirele ou mehanic de repetiție cu deosebire acelor pianști, cari știu prețuimodul de joc foarte neted, ușor, favorabil în măsură mare pentru baterea și tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiție este indispensabilă nu numai pentru ori-ce sală mai mare de concert, ci s'a dovedit și ca foarte durabilă și cu deosebire foarte resistentă și contra influențelor esterne, »praf« etc.

În salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN, Plața-mare nr. 14. (în vechiul edificiu al comandei de corp), intrarea în Armbrustergasse.

Sunt în toată vremea în deposit olavire folosite, trase de nou cu piele, și se iau reparaturi de specialitate de ori-ce soiou în eșecutiă cea mai solidă.

13 10-26

Tot acolo

»representanța exclusivă« pentru Transilvania a firmei: F. Robert Reinhold, proprietarul mai multor distincții înalte și membru al comitetului școalei societății fabricanților de clavire din Viena.

ALIDA

Cunoscuta hârtie de cigarete egipteană universală

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul:

CAROL ALBRECHT.

Strada Oenei.

7 28-52

Giuvaergiu și graveur

A. MORAWETZ

Strada Cisnădiei 14. SIBIU Strada Cisnădiei 14.

Numai în stilul cel mai nou.

Deposit de giuvaere, aur, argint și argint de China.

= Cea mai renumită negustorie de aurării. =

Atelier propriu pentru lucrări nou și reparaturi. 78 4-

= Serviciu real. Garanță conștiențioasă. =

Ieftin și aduce fructe bogate!

Pentru economi și crescători de vite.

Recunoscut de cel mai bun

dres de nutreț

pentu toate animalele și galițele este

dresul de nutreț din Sebeșul-săs. Regensburg

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela expozițiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Număr 95 52-52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

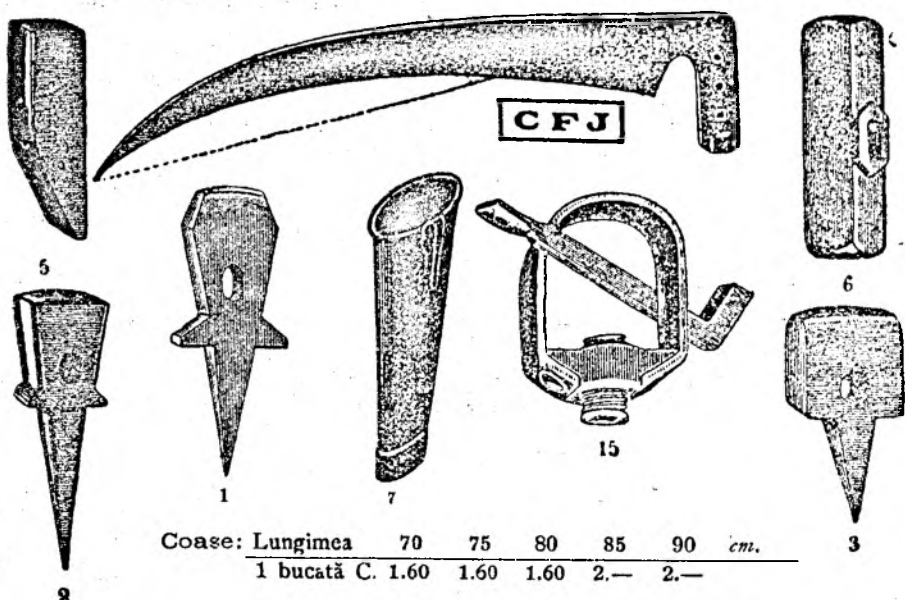
Biroul central de vânzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Prețul per packet 1/2 chigr. 90 bani, 9 pachete 4 1/2 chigr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturată instrucție de folosire.

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuitată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

Coasa aceasta cu semnul **CFJ** se mai poate procura la firmele următoare:

Societatea „Consum“, Cislădie,
Ioan T. Gross, Sebeșul-săsesc,
Regina Buchholzer, Cața,
Iosif Graef, Șona,
Michail Ehrman, Șeică-mare,
Michail Simonis, Dăișoara,
Carol Waedt, Bălcaciu,

Ioan Schlattner, Chișd,
Ioan K. Schuller, Agnita,
Iosif Schuster, Frăua,
Andrei Nemenz, Richișdorf,
W. Prischak, Brad,
F. Schnell, Sărkány,
I. Gans, Blaj.

113 1—

Nicovale, forma fig. 1 2 3 Ciocane, fig. 5 à 250 300 fig. 6 à 300 grame
 1 bucată C. 1.— —.96 —.86 1 buc. C. —.86 —.90 C. 1.—

Nicovalele și ciocanele se vând pe lângă garanție pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase fig. 15 fig. 7. Tocuri de cuți
 pentru înțepenirea coasei, dimensiunea ^{40/45} mm. smălțuite pe dinlăuntru și pe dinafară
 1 bucată C. —.40 1 bucată C. —.18

Cuți dela 10 bani în sus, în variație bogată. Indesebi recomand:

Cuțile americane 1 bucată C. —.40

Cuți de Bergamo vinete închise, cu semnul **CFJ** 1 bucată C. —.80.

Toporiște de cosse, obicnuite de lemn C. —.44. — Toporiști pentru coase de holde (model introdus de *Julius Teutsch*) 1 bucată C. —.90.

Grable de fer pentru coasele de holde, pentru a le șirofa pe toporiștile obicnuite de lemn 1 bucată C. 1.30.

Carol Schuller

măsar de edificii și mobile
 strada Rosmarin 13

se recomandă onor. p. t. public pentru confecționarea de tot soiul de lucrări, aparținătoare specialității sale, anume 94 5—5

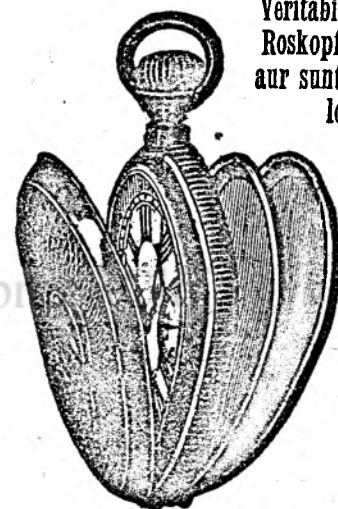
aranjamente de odăi de primire, de dormit și de saloane,

după schițe originale, cum și pentru pregătirea de mobile singuratică și tot felul de reparaturi la bucăți de aranjament cu politură.

Nisuița mea cea mai arzătoare va fi a servi prompt și real și mă rog a se convinge personal în atelierul meu despre lucrările moderne, pe cari eu mi-le-am câștigat prin o praxă îndelungată în Germania. În deosebi atrag atenția p. t. public asupra paturilor deja terminate, în politură neagră, asemenea lemnului de abanos (Ebenholz) cu sculpturi în stil gotic.

Cel mai bun, mai frumos și mai ieftin orologiu al timpului

present!

Veritabile Anker-Remontoir Roskopf savonnet duble de aur sunt cele mai noue orloage Roskopf.

Aceste orloage au o măsătorie Anker de precizie excelentă și veritabilă, un coveriș dublu, cu trei coveritoare tari de aur duble cu coveriș de sărit. Aurul duble este un metal asemănarea aurului, și care nu și perde nici-dând asamblarea lui cu aurul. Oroloagele aceste sunt admirate pentru înzestrarea lor splendidă și au diferese de veritabilele orloage de aur.

Prețul fr. 5.—. Lanț dublu pentru domai potrivit din aur duble fr. 1.50. La fiecare orologiu se dă o garanție de 3 ani în scris.

49 10—10

Espedarea numai cu rambursă.

Iosif Spiering, Viena I. Postgasse 2—95.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul men la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe dinafară se nu confundă cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rata.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Alcyelen.

Gustav Moess,

13 8—

fabrică de casse în Sibiu,
 strada Poplăși-mare Nr. 8.

! Cele din urmă noi engleze !

Gilete de paie de Panama

cu broderii de mână.

Foarte ușoare de purtat pentru
miezul verii. 9 20-52

Deposit exclusiv

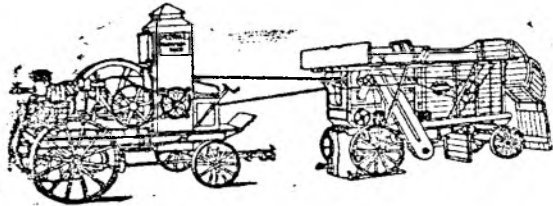
la

Ludovic Ferencz

în atelierul de croitorie, strada Cisnădiei 12
sunt espuse la privire.

B. DÉNES, BUDAPESTA,
VI, Váci körút 61.

Representanța generală și depositul fabricii ces. și
reg. priv. de mașine și motoare a lui Brauner
& Klasek, urmașul ing. E. Plewa

recomandă motoare stabile cu benzin, gaz și
vapor cu 2-100 HP. Locomobile cu benzin
de 2-20 HP. Schițe pentru tragerea gazului în
ori-ce mărime. Spesele motrice 2-3 bani per HP.
și oră. Prețuri ieftine. Plătiri favorabile.

Preț-curant gratis.

Să caută reprezentanți solizi în provincă.
79 6-12

ATENȚIUNE!

50.000 perechi de ghete.

4 perechi de ghete numai cu fl. 2.80

din cauza de cumpărare a unei mari cantități în
articulii de ghete, cât timp ține proviziunea, se vor
vinde pe preț de nimica. 1 pereche de ghete pentru
domni și 1 pentru dame, de piele brună sau neagră,
cu șinoare, l. calitate, galoșai, cu talpă bătută tare
cu cuie, mai departe 1 pereche de ghete de modă
pentru domni și una pentru dame, cu pasepoil, foarte
elegante, fasonul cel mai nou, tare, căptușiți cu
materie caldă, provăzuți pentru iarnă, foarte drăgă-
lasi și ușori. Mărima după centimetri. Toate 4
perechile costă numai fl. 2.80. Expedarea se face
trimițând banii înainte sau cu rambursă prin

Esportul de ghete S. URBACH

Cracovia Nr. 286. 5 1-1

Schimbul se primește, și banii se retrimite fără
aminare astfel că risicul e cu totul eschis.

Subscrișii se recomandă cu toată onoarea
onor. p. t. public pentru pregătirea solidă și
conștiențioasă de

Haine bărbătești

jachete de dame și mantale
după croitura și fasonul cel mai nou, cum și
pentru toate lucrările aparținătoare acestei
branșe.

Rugându-vă a sprigini cu bunăvoință în-
treprinderea noastră, ne vom nisui a satisface
cât se poate de bine pe stim. p. t. noștri
mușterii și semnăm

cu deosebită stimă

Rudolf și Frieda Polednik

Laterngasse Nr. 21.

Tot aci se primește și o bună cusă-
toreasă și un învățacel. 102 2-3

P. T.

Fabrica de articli de cement,

proprietatea „primei fabrici transilvane de lumini de stearin în lichidație“,
de present în lucrare dela „Siebenbürger Vereinsbank, societate pe acții în Sibiu“, este, după
esiștența ei de 10 ani în o continuă înaintare.

Pe lângă restaurarea după regulile de fabrică a celor mai diferiți articli, ca placc de
cement, pietri de țevi, trepte, canale, iesle separate pentru vite, troace pentru apă, frânare,
pietri de trotuar etc. fabrica preia și lucrări mari de beton și terazzo, la edificări de case, cum
și la asfaltări de strade și trotuare, canalisări, fundamentări, poduri și scurgeri de strade și asigură
a eșecuta toate lucrările aceste cu prețurile cele mai ieftine.

89 3-8

Direcțunea.

Noroc enorm la Török!

Neîntrecut

e norocul, care favorisează colectura noastră principală. Deja am plătit onorațiilor
noștri cumpărători în timp mai scurt mai mult de 19 milioane coroane de câștiguri.
Singular în cele 6 luni din urmă 2 câștiguri din cele mai mari și anume

Marele premiu de **602.000** cor. cu nrul 98.924.

câștigul cel mai mare **400.000** » » » 83.451.

cum și câștiguri à cor. 100.000, 80.000, 70.000, 60.000, 25.000,
20.000, mai multe à 15.000 și 10.000 și afară de aceste încă alte multe
câștiguri mari.

Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse
de câștig în lumea întreagă. — În viitoarea, a 16-a, loterie de clase

110.000 losuri **55.000**

se vor trage cu câștiguri de bani și anume în total suma de 14 milioane 459.000 cor.

Ein Jeder suche seinen Namen!

(welcher alphabetisch geordnet zu finden ist.)

Ein Jeder versuche sein Glück mit
derjenigen Nummer, welche neben sei-
nem Namen oder dem eines seiner
Familienmitglieder verzeichnet steht.

Adam	982	Ceclia	83156	Gellert	72630	János	82957	Manó	83259	Salamon	2395
Adó	4148	Celestia	83519	Gereben	82849	Jenő	83245	Marcel	2881	Samu	7979
Adolf	12302	Daniel	2778	Gergely	83216	Jolán	2877	Margit	7280	Sándor	17763
Adolf	20422	David	5637	Géza	2797	Jónás	7260	Mária	17707	Sári	22019
Agnes	22511	Eónos	12426	Gizella	5649	Józsa	18230	Márkus	22014	Sarolta	24029
Agoston	24242	László	20983	Guszláv	18151	József	21452	Mártha	24003	Sebestyén	24289
Aladár	28818	Nemotok	23006	György	21145	Judith	23095	Marton	24274	Simon	40748
Albert	44360	Paula	24258	Gyözö	23019	Juliska	24543	Matilda	40705	Szeréna	57716
Alfréd	59119	Reotaa	29529	Gyula	24268	Kálmán	24543	Melania	56393	Taksony	59575
Akos	72612	Ruth	56310	Hedwig	29635	Karolin	40472	Melania	59564	Tamás	80973
Amália	82811	Sz. te	59159	Helena	56525	Károly	59505	Monyhért	80019	Tassiló	83922
Ambrus	80145	Sáwina	72622	Henriette	59167	Katinka	72645	Mihály	83006	Teres	83500
Andor	83505	Etek	82836	Henrik	72633	Kázmér	82960	Miklós	83278	Tibor	2398
András	990	Elemér	83164	Hermann	82954	Kelemen	83246	Miksa	2396	Tihamér	8504
Anna	4948	Emil	83520	Hermína	83217	Klára	2878	Milán	7288	Timon	18652
Antal	12417	Emma	2784	Hilda	2799	Klotild	7266	Mór	17735	Tivadar	24295
Aranka	20593	Endre	5641	Hubert	6313	Kornél	16381	Mórie	22018	Tóbiás	24035
Armand	22514	Ernő	12433	Hugó	18154	Kornélia	22002	Nándor	24014	Urbán	24295
Arnold	24243	Ernesztia	21142	Humbert	21147	Kristóf	24097	Naróiz	24279	Valéria	40789
Arpád	28828	Erwin	23007	Ibolyka	23077	Kristina	24865	Olga	40735	Vaxul	59013
Arthur	44359	Eva	24259	Iduska	24270	Lajos	40486	Olivér	59098	Vendel	59596
Auréli	59142	Erzsébet	29546	Ignáe	29647	László	59678	Orbán	59568	Viktor	80974
Attila	72615	Ezter	56471	Ilka	56552	Laura	59582	Oszkár	80458	Viktoria	83047
Balázs	82828	Etel	59168	Illes	59168	Lászár	72678	Ottó	83068	Vilbáid	83302
Bálint	83155	Fábián	72625	Ilma	72639	Lénárt	82962	Ódón	83278	Vilma	2300
Barnabás	83511	Félix	82837	Iona	82955	Lenke	83255	Pál	2392	Vilmos	8618
Béla	2749	Ferdinánd	83531	Imre	83225	Leó	2879	Paula	7200	Vinoc	18655
Benedek	8395	Fereno	83531	Inoc	2876	Leónia	7275	Petronella	17740	Virgil	22029
Bernát	13424	Flóra	2797	Ipoly	6482	Liddia	17850	Péter	22017	Zoltán	24044
Berta	20978	Franciska	8642	Iren	18229	Lipét	22609	Piroska	24017	Zsigmond	25156
Bertalan	22523	Frida	12485	Irma	21148	Lóránt	23100	Pista	24233	Zsófia	42370
Blanka	24254	Frigyos	21144	István	23092	Lothár	24273	Rafael	40742	Zsuzsanna	56621
Bodog	23886	Fülöp	28009	Izabella	24254	Lórinco	40781	Regina	40781		
Bogdán	56273	Gábor	24263	Izidor	40463	Ludmilla	56637	Richárd	89528		
Borbála	59145	Gábrilla	29541	Iván	56556	Luisa	59586	Róbert	89633		
Boriska	72618	Gáspár	56511	Jakab	59208	Malvin	72132	Rózsiika	83020		
Brunó	82824	Gedeon	59164	Janka	72644	Manfréd	82975	Rudolf	83276		

Cel mai mare câștig ev. 1,000.000 coroane. Special 1 premiu cu 600.000,
1 câștig à 400.000. 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000,
1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000,
8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 și încă multe altele.

Piătirea conform planului a losului original de clasă I. este:

Pentru $\frac{1}{8}$ los original fl. — 76 sau Cor. 1.50, pentru $\frac{1}{4}$ los original fl. 1.50 sau Cor. 3.—
» $\frac{1}{2}$ » » » 3.— » » 6. » $\frac{1}{1}$ » » » 6.— » » 12.—

și aceste se vor espeda cu rambursă sau după trimiterea înainte, a banilor. Comande
la losurile de mai sus rogăm a ni-se trimite cu deplină încredere până în

25 Maiu a. c.

fiindcă numerii de mai sus curând pot să treacă.

87 6-6

A. TÖRÖK & Co.

cea mai mare neguțatorie de loterie de clasă a Ungariei!

Budapesta, Despărțământul de loterie de clasă a colecturii noastre principale.

Centrală: Theresienring 46/a. I. Filială: Waitznerring 4/a.
II. Filială: Museumring 11/a. III. „ Elisabethring 54/a.